PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК VI ГРУДЕНЬ — DECEMBER, 1965 ЧИСЛО 12

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК VI
Ч. 12

ГРУДЕНЬ, 1965
Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська — редакторка, Анна Токарик — голова Союзу, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Тоня Горохович, др. Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

DECEMBER, 1965
Mounthly Publication

VOL. VI
No. 12

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

Edited by Editorial Committee

Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці — зимовий вид Гай Парку в Торонто. Фото Ґлоб енд Мейл

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи. Дописи, які поміщуються в інших часописах, редакція містити не обіцює — уникаємо повторювання.

Не поміщені рукописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначенним застереженням.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Ларіса Волошина — Чайка і Виряджаю я пісню 1
С. Стечишин — Ми і наше майбутнє 1
Д-р Н. Полонська Василенко — Жінки княжої доби 2
Ю. Никіфорук — До світлих сторінок 5
О. Костюк — Олександер Антонович Кошиць 8
З'їзд українських журналістів 11
Olenka Negrych — Promin 15
С. Скляренко — Володимир 18
Відділ для дітей 22
Громадська і родинна хроніка 26
Р. Фарина — Домашнє господарство 31

Перед Св. Миколаєм і Різдвом

Звернення ОПДЛ до Українського Громадянства

Зближаються знову радісні свята, що залишать нестерті, глибоко хвилюючі переживання в душах дітей: день св. Миколая і Різдво Христове. З цими святами зв'язаний гарний звичай обдаровувати дітей усякими подарунками. На жаль, між цими свят-Миколаївськими і Різдвяними подарунками щораз менше, а то й зовсім немає найцінніших подарунків, бо призначених для душі й серця дітей — немає рідних дитячих книжок.

Наша преса і виховники щораз тривожніше б'ють на сполох — стверджують не інакшу, а таки трагічну ситуацію в ділянці нашої дитячої книжки й преси, стверджуючи при тому, що не що інше, а власне ця дитяча книжка і дитячий журнал є головною передумовою нашого релігійно, національного й загального виховання, що рідне слово в рідній книжці це для духового життя нашої дитини те саме, що вода й повітря для її фізичного життя.

А тим часом тисячі наших дитячих книжок лежать у магазинах, в архіві ОПДЛ і в авторів лежать десятки готових творів для дітей і молоді, жде на своє повне видання перша в нас ДЕУ — Дитяча Енциклопедія Українознавства, але, на жаль, запаси книжок лежать нерозпродані, а нові твори не можуть появитися друком через брак фондів.

І ось зближається знову день св. Миколая і Різдво Христове. Ми письменники і мистці-ілюстратори дитячих книжок, педагоги, редактори і видавці, згуртовані в ОПДЛ і члени прихильники ОПДЛ, кличемо оце сьогодні до Вас Матері й Батьки, і до всіх, хто тривожить свою думку й серце вихованням нашої зміни — наших дітей і кличемо: даймо і закликаймо всіх дати нашим дітям і молоді в свят-Миколаївському і Різдвяному подарунку українську дитячу книжку і рідний дитячий журнал.

Хай не буде ні одної української дитини, що не одержала б від св. Миколая і на Різдво під ялинку рідного євшан-зілля — рідної дитячої книжки.

Хай день св. Миколая і Різдво Христове стануть у нас одночасно святом нашої рідної дитячої літератури-книжки і хай ця книжка стане невідмовно конечним і найцінішим подарунком нашим дітям. Тоді теж буде запевнена поява щораз нових і щораз кращих видань для наших дітей і молоді і буде вможливлена поява повного видання Дитячої Енциклопедії Українознавства.

Хай радісні переживання і спогади наших дітей про радісний день св. Миколая і Різдво Христове будуть пов'язані нерозлучно із спогадами про чарівну рідну дитячу книжку — чарівне євшан-зілля і хай цей спогад про рідне слово в рідній книжці веде їх як осяйне світло шляхами всього їхнього життя.

Управа Об'єднання Працівників Дитячої Літератури

Адреса:

NASHYM DITIAM — OPDL
c/o St. Mary's Credit Union
278 Bathurst Street
Toronto 2B, Ontario, Canada.

ДРУГЕ ВИДАННЯ THE ART OF COOKING

Пані Софія Ясінчук, голова відділу Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки дає до відома, що перше видання куховарської книжки THE ART OF COOKING — UKRAINIAN STYLE розійшлося в більшій скількости між чужими і молодшими, маємо поважне число замовлень. Друге чепурне видання з деякими додатками вийде з друку в половині грудня, має осібні відділи різдвяних, великодних приписів і страв з кольоровими світлинами на твердім папері. Має 22 світлин й ілюстрацій українського традиційного печива, важніші куховарські приписи на 116 сторін.

Книжка репрезентується гарно, надається і на Різдвяний дарунок, можна набути за $2.25 з пересилкою від голови комітету видання книжки.

Mrs. L. J. Kut,
5410 McKee St., Burnaby I, B. C.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК VI ГРУДЕНЬ, 1965 Ч. 12

Ми і наше майбутнє

„Слухай! Рідна Україна, стара Мати-жалібниця голосом плачливим кличе... Время йде на неі люте"... — з поеми „Іван Вишенський" І. Франка. Такими словами розпуки звернулися українці до ченця Івана Вишенського (1550-1620), палкого оборонця українського народу, в часах тяжких переживань.

Такий же голос неспокою й тривоги чуємо й сьогодні на наших конґресах, з'їздах, конференціях і принагідних зустрічах. Українське суспільство хвилюється й болїє проблемою нашого майбутнього. Ця проблема не сходить із сторінок нашої преси. Боліємо над тим, що українське життя в Канаді, як і теж в інших країнах українського поселення, проявляє виразні ознаки ослаблення.

З другою світовою війною зродилися нові поняття, зайшли великі і несподівані зміни, і ці зміни заскочили нас неприготованими дати собі раду з ними. Мішані подружжя зростають застрашаючим темпом, і ми втрачаємо велике число молодих людей, членів нашого суспільства. Рідна мова завмирає серед молодого покоління. Навіть і якість громадської праці бідніє та зводиться до маловажних справ. А все це поважно загрожує нашому дальшому існуванні як окремій українській спільноті. Тому цілком природно турбує нас питання, як цьому зарадити, де шукати ліку на оздоровлення нашого життя.

Перед нами в Канаді одна ціль — ми хочемо зберегти себе при українстві як окрема національна ґрупа. Ми не хочемо розплистися в морі тутешнього життя і затратити свою ідентичність, своє національне обличчя. Ми мусимо себе зберегти та охоронити від занепаду задля нашої власної духової вартости як одиниць, як теж і спільноти. Треба нам ясно усвідомити, що з утратою національного обличчя ми станемо безобразною, сірою, стандартною масою, нездібною до вищих творчих проявів, з якою ніхто не буде поважно числитися. А що гірше, ми скривдимо своїх талановитих дітей. Науковці виразно кажуть, що асиміляція шкідлива, бо притуплює творчі сили в ґеніяльних дітей щонайменше на два або три покоління і спричиняє духове зубожіння. Засимільована дитина живе в духовій порожнечі. Рідного ґрунту вона не має, а чужих вартостей не може вповні засвоїти. Якщо дитина природно обдарована, вона не може себе проявити вищою творчістю в літературі, поезії, музиці, художнім мистецтві через духове зубожіння. З того ще й зроджується проблема меншевартости — недоцінення свого і переоцінення чужого. Засимільовані діти можуть бути добрими фахівцями, професіоналістами і техніками, але не творцями вищих духових вартостей. Тому науковці засуджують асиміляцію, а натомість висувають інтеґрацію, тобто гармонійне поєднання свого життя з оточенням, не зриваючи зв'язків із рідною культурою та традицією.

Ми в Канаді здобули поважні осяги в по-

Лариса Волошина

ЧАЙКА

Чайка лине над чистою хвилею... цяточка в морі.
То злетить, то пірне в мерехтливу засинену даль.
На яких берегах, у яких неозорих просторах
Заблукалася ти, моя тиха чаїна печаль?

У якій стороні ти живеш? Чи на камені голім,
Чи у травах шовкових? Якими стежками ідеш?
Із-за гір чи з-за моря, звідкіль виглядать тебе, доле?
Може, з вітром прилинеш, рясною росою впадеш?

Чи розкриєшся білим роменом у лузі.
Вечеровою піснею збудиш і радість, і жаль.
Нагадаєш далеких, і вірних, і втрачених друзів,
І ясну голубінь, і прозору чаїну печаль...

Виряджаю я пісню

Не стели у світлиці високих порогів,
Не гаси вечорами у вікнах вогню.
Виряджаю я пісню в далеку дорогу,
Може, зайде вона у оселю твою.

Їй нічого не треба... Хіба що з морозу
Обігріється трохи та й знову у путь.
Провожаю її у великій тривозі,
Бо не знаю, куди ті дороги ведуть.

Може, прийде до тебе натомлена, боса
І вітрами розхристана... всяке бува.
Обізвися до неї привітно і просто.
Від ласкавого слова душа ожива.

рівняльно короткому часі і проявили себе краще, ніж яка інша національна меншина. Нам навіть інші завидують. Наприклад, польські й московські учасники на Першій Конференції Канадійських Словян, що відбулася весною цього року у Бенфі, з подивом висловлювалися про зорганізованість й силу українців у Канаді. В приватній розмові поляки заявили, що вони ніяк українцям не дорівнюють.

Причина нашого поважного зросту лежить в тому, що ми трималися українського пня, української культури, цікавилися подіями в Україні, захоплювалися патріотичними гаслами і в тому дусі розбудовували своє життя. Вливаючись в канадійське життя як повноправні громадяни, ми продовжували жити своїм питоменним життям, основанім на рідній культурній традиції. А це допомогло нам почувати себе „вдома". Ось це є ціла таємниця нашої великої сили в Канаді. Якщо нам ходить про те, щоб розвиток нашого життя в Канаді не переривався, мусимо далі триматися рідного пня. Це є підстава нашого самозбереження, і ця підстава мусить служити нам за непорушний закон тепер і на дальші часи.

Між деякими одиницями нашої молодої верстви починає проявлятися погляд, що раз ми живемо в Канаді, ми є канадійцями і немає рації плекати українства. Такий погляд є необдуманий, неоправданий і шкідливий для нас. Бути канадійцем і одночасно зберігати свою українську духовість зовсім собі не суперечать, а навпаки, взаїмно себе доповнюють і збагачують наше життя великими вартостями. Канада це наша прийнята батьківщина і ми нікуди не думаємо з Канади вибиратися. Тому вся наша праця скерована на поліпшення нашого життя в Канаді, отже це праця канадійська. І так нам треба дивитися на громадську працю в українськім секторі, як працю канадійську, для нашого власного добра.

Дехто з молодших ставить питання — чому я маю бути українцем, коли я є канадійцем від третього покоління? Відповідь на це питання дуже проста. Ми не можемо від себе втекти і вважати себе чимсь іншим, ніж ми є. Ми не приїхали до Канади як самі фізичні істоти, обнажені зі своєї народної душі. Канада нас прийняла разом із нашою мовою, культурою, традиціями і спільною нам всім народною вдачею. Хоч ми живемо в Канаді вже третім поколінням, то наше духове коріння запущене глибоко в Україні, чи ми того хочемо, чи ні. Наша духовість формувалася сотками поколінь, і ми не можемо відокремити себе від нашого минулого. З Україною ми маємо сполучення кровне через нашу ближчу і дальшу рідню; маємо сполучення культурне та історичне, бо Україна це рідний край наших батьків і дідів. Відмежовувати себе від українства це те саме, що відкидати ті високі якості, які роблять людину повноцінною. Українська спадщина дала нам у Канаді здоровий ґрунт розвивати своє життя й творити нові культурні надбання. І саме це допомогло нам вибитися в Канаді на передове місце. Власне тому лишається нам тільки одна дорога — далі провадити наше життя на рідній культурній традиції.

Перед нами стоїть проблема затрати рідної мови серед молодого покоління. Дехто покладає великі надії на університетські курси української мови. Визнання університетами нашої мови нарівні з іншими модерними мовами належить до великих здобутків і ми цим надзвичайно радіємо. Але університетські курси мови нам не врятують, бо не засягають загалу української молоді, тільки дуже ограничене число.

Справа збереження рідної мови серед нашої спільноти не є аж такою безвиглядною, як може здаватися. Розвязка дуже проста. Щоб мова жила, росла і розвивалася, треба нею говорити щоденно. Від батька й матері залежатиме, чи їхні діти знатимуть і говоритимуть своєю рідною мовою. Тому заходить велика потреба найперше вплинути на батьків, щоб від колиски виховували своїх дітей на рідній мові. Мова це щось, що мусить бути передане серцем як найдорожча і найвартніша цінність життя. Ніяка школа, ніякі університетські курси цього зробити не можуть, бо рідна мова зростає з дитиною від раннього віку, коли з першим проблеском свідомости западають в її душу перші звуки рідного слова, коли душу очаровують перші співанки й казки на рідній мові. Бо рідна мова це мова серця, і вона стає основою для людини на ціле життя.

Нам треба скерувати найбільшу увагу на родинний дім. Українські жіночі організації зробили б велику прислугу українській справі, якщо б поставили собі за найголовнішу ціль не підприємства та імпрези на придбання фондів, не вишивки, не чайки, не розваги, а НАЦІОНАЛЬНЕ ОСВІДОМЛЕННЯ МОЛОДИХ УКРАЇНСЬКИХ МАТЕРІВ. Майже у кожному жіночому товаристві є молоді українські матері, що знають українську мову, але дітей своїх виховують на мові англійській. Чому це так? Тому, що в них немає виробленого погляду про по-

Д-р Н. Полонська-Василенко

Жінки княжої доби

(Докінчення)

Волинський літопис часто називав Ганну просто: „Романовая" — так близько зв'язував він обох, наче відблиск Романа лежав на Ганні. Літопис не згадує дати шлюбу Романа та Ганни, але в 1202 р., коли кукіль вкрив голову Предслави, старший син Ганни Данило вже дихав повітрям Галича.

Року 1205 під Завихостом, під час походу проти Краківського князя Лєшка, забито було Романа. Його синам Данилові та Василькові було 3 та 1 рік. З цього трагічного моменту почалася активна діяльність „Романової Ганни", що перебувала з дітьми в Галичі.

Ганна негайно поспішила до Саноку, де зустрілася з Андреєм II Угорським: він визнав її, як опікуншу дітей, „принял Данила, як милого сина свого" і дав княгині угорський гарнізон. Це було своєчасно, бо Рюрик, довідавшись про смерть Романа, зняв чернечий сан, і з половцями рушив на Галич, але був відбитий. Тим часом до Галича стали повертатися бояри, ворожі Романові, що повтікали від нього. Серед них був впливовий боярин Володислав Кормильчич. З його ініціятиви до Галича закликали синів славетної Ярославни, Ігоревичів. Їх спорідненння з Ярославом Осмомислом боярська партія висувала як доказ їх прав на галицьку спадщину. Прибули князі Володимир до Галича, і Роман до Теребовля.

Становище Ганни з дітьми стало критичним і вона втекла з дітьми до Володимира Волинського. Але Володимир Ігоревич вирядив до Володимира посла — якогось попа, який загрожував володимирцям, що місто буде зруйновано, якщо вони не приймуть третього Ігоревича, Святослава і не видадуть дітей. Ганна, довідавшись про це, порадившись з боярами Мирославом та „дядькою" вночі втекла з дітьми через пролом в міському мурі. Данила виніс „дядько", а Василька — Юрій піп з кормилицею. Очевидно, і втеча, і подорож до Кракова були можливі лише при сприятливому ставленні з боку бояр.

Подорож Ганни з дітьми була страшним ризиком: літопис пише, що не знала вона, куди бігти? Вибір Лешка не здавався цілком природнім, бо Роман загинув під час війни з ним. Але „Бог же бившю поспішнику": Лешко не пам'ятав зла, і прийняв з великою честю Ганну з дітьми. Звичайно, не християнськими почуттями керувався Лешко: перебування у нього княгиня з дітьми відкривало можливість опіки над ними і Волиню.

В наступному році сталася якась угода між Андреєм II і Лешком: Данила, якому було лише 4 роки, відправлено до Угорщини, а Ганна з Васильком залишилася у Кракові. Очевидно, відправляючи Данила, хотіла Ганна поставити Андрія перед наявністю живого спадкоємця Романа. В цьому факті виявляється сильна, тверда вдача Ганни-матери, яка відірвала від себе дитину в надії зберегти для неї державу. Протягом 6 років вона не бачила сина.

За той час князі почали розривати Волинь: князі, що були підвладні Романові захопили: Інгвар Луцьк, Дорогобуж, Шумськ; Олександер Всеволодович — Белз, Мстислав Німий — Пересопницю, Володимир Святополчич — Турів, Ростислав Святополчич — Пинськ. Підносять голову бояри і захоплюють деякі міста. Лешко з Конрадом пішли на Волинь і зруйнували Володимир. Здавалося — спадщина Романа безнадійно розпорошується між князями і боярами і чужинці накладають руку на неї.

В час найбільшого занепаду ідеї державности на Волині прокинулося почуття відданности до своїх князів — Романовичів. Року

требу збереження рідної мови. Вони не є свідомі того, що рідна мова це могутня зброя проти асиміляції: не знають, що вони кривдять своїх власних дітей.

Колись у нашому суспільному житті велику вагу мала публічна опінія „що люди скажуть". Тепер нема громадського осуду за переступи відносно рідної мови. Ніхто не звертає уваги, якою мовою говорять у родинах, в українських установах, товариствах і у взаєминах особистих. Ніхто не ставить ніяких вимог, усім байдуже. І так мовна асиміляція проходить на наших очах.

Розвязка болючої проблеми, як спинити мовну асиміляцію і забезпечити наше дальше існуваня, лежить у наших власних руках, в українських родинах. Родинний дім є під нашою виключною контролею, тому можемо створити в ньому правдиву українську твердиню і можемо покерувати вихованням наших дітей бажаним нам шляхом в дусі нашого національного ідеалу.

Савеля Стечишин.

1209 мешканці міста Берестя звернулися до Лешка з проханням відпустити до них „Романовую і дітей". Лешко погодився, і дав їм Берестя, щоб вони володіли їм" — пише літопис. Зустріли їх мешканці Берестя з великою радістю, „наче побачили живим великого Романа" — пише літопис. З цього моменту почалося об'єднання Волині під проводом княгині Ганни і номінальною владою її синів.

На Волині під польською окупацією життя налагоджувалося зле, князі вели між собою боротьбу, Ганна вирядила боярина Мирослава до Кракова з проханням: „князь Олександер володіє всією нашею землею і отчиною, а син мій (Василько) має лише Берестя". Лешко дав Василькові Белз. Так володіння Василька та Ганни значно збільшилися, але між Берестям і Белзом лежали володіння князя Олександра — Володимир та інші місця. Очевидно Ганна з сином жили в Белзі, а Берестем правили віддані їм бояри.

За той час в Галичині змінялися правителі: в 1210 році угри захопили владу і почали тіснити населення. Це викликало агітацію проти них. Бояри знов закликали братів Ігоревичів, але ті розпочали мститися на боярах: знищили біля 500 вищих бояр, які прикликали їх; решта втікла до Угорщини. І тоді, щоб покласти край терору Ігоревичів, бояри звернулися до Андрія з проханням: дати їм Данила, як спадкоємця Романа. З угорським військом Данило, під захистом Володислава Кормильчича, вирушив до Галича. Після впертої боротьби, нарешті в 1211 році Данило посів галицький престол. Ганна поспішила до Галича з боярами і Васильком. Але Данило, який не бачив матері 6 років, не пізнав її. . .

Незабаром між Ганною і галицькими боярами почалися конфлікти: бояри не хотіли випускати влади з рук, а Ганна хотіла правити сама. Вона мала рацію: бояри викупили в угрів князів Ігоревичів і помстилися — повісили їх. Вони ясно показували, що хотять міцно тримати владу в руках. Ганна знов звернулася по допомогу короля Андрія: але правити Ганна не могла — надто міцна була сила бояр: в 1212 році Ганна знов розлучилася з дітьми: на цей раз з Данилом втекла вона до Угорщини, а Василька відправила з боярами володимирськими до Белзу: з Володиславом Товстим та Мирославом. Тим часом в Галичі стався єдиний в історії княжої доби факт: Володислав Кормильчич вокняжився сам. Галич на довгий час був втрачений для Романовичів. Урахував цю поразку Лешко Краковський, передав Белз, що їм вже кілька років володіли Ганна з Васильком — князеві Олександрові. І тут сталася подія, яка виявила ставлення до Романовичів волинських бояр: бояри Белза залишилися вірними Василькові і всі вийшли з Белзу, супроводячи його до міста Кам'янця (Волинського); туди ж приїхала Ганна з Данилом. Незабаром Ганна добилася у Лешка передачі дітям її міст Тихомля та Перемишля: так, втративши Галичину, вона намагалася закріпити за синами Волинь; літопис так передає їх прагнення: „княжили Данило й Василько з матерю своєю в цих містах і дивилися на Володимир, думаючи: так чи інакше, Володимир буде наш". Нагодою стало, коли Андрій угорський з Лешком Краковським вирішили оволодіти Галичиною, одружили своїх дітей, Каломана та Соломею, і посадили Коломана на галицький престол. Тоді Ганна добилася передачі їй Володимира, як компенсацію за Галичину: тепер більша частина Волині і столиця її належали Данилові і Василькові. Був момент, коли галицькі бояри звернулися до Данила з закликом, це було після суперечок між Андрієм і Лешком, коли до Галича наближався Мстислав Новгородський, але Данило відмовився брати участь в боротьбі. Проте в 1219 р. він одружився з донькою Мстислава, Ганною, з надією стати його спадкоємцем.

Княгиня Ганна Романова зробила все, що могла. Ціною страшних зусиль, ціною власних амбіцій, жертв, вічного страху за життя своїх синів зберегла вона для них основну частину держави Романа. Ця віковічна база князів Мстиславичів залишилася вірною синам Романа, і в цьому заслуга Ганни. Якби була вона звичайна жінка, вдова по чоловіку, мати дітей, не метушилася б вона по Волині, Галичині, Польщі, Угорщині 10 років, вистраждуючи для синів батьківські престоли, а спокійно жила б як дрібна удільна княгиня, чи з ласки Лешка в Кракові, або — Андрея в Угорщині. Що керувало нею, молодою самітньою жінкою, коли вона йшла на всі небезпеки, коли позбавляла себе на 6 років радости бачити сина-первака? Відповідь одна — та ж героїчна відданість ідеї Державности, яка керувала її чоловіком і яку передала вона своїм синам.

Літопис оповідає, що після одруження Данила, Ганна прийняла черництво, ніби то закінчила цим свою життєву путь. Але чернечий вуаль не відслонив її від життя. В 1253 р. літопис згадує її: коли Данило вагався — чи погоджуватися на коронування, чи вести православну церкву до об'єднання з католицькою —

До світлих сторінок історії Союзу

(Продовження з попереднього числа)

Відділ Союзу „Тризуб" у Торонто улаштував гостинне прийняття для учасниць з'їзду, на якім було присутніх около 130 осіб. Програма на цім обіді була справді святково-маніфестаційна. Почесне місце господині-предсідниці поручено голові Союзу Українок Канади, пані Анні Токарик. Передобідню молитву провела добр. М. Фотій.

В програму обіднього часу входили привітання і вшанування деяких членок центральної управи та гостей китичками живих квітів. Напочатку програми, пані А. Токарик привітала присутню на нашім з'їзді письменницю Людмилу Івченко з Вашінґтону, яка також є головою Об'єднання Прав. Сестрицтва Америки і пані Ганку Романчич-Ковальчук, одну з основоположниць нашої організації. Відповідаючи на привіт, пані Людмила Івченко висловилась прихильно про працю нашої організації, особливо оцінила те, що в рядах Союзу Українок Канади є членки народжені в другій і третій ґенерації тут, і що хоч організація ця найстарша, але так непохитно стоїть на засадах рідномовности. Дала п. Івченко короткий огляд праці ОПСУ. Вони щойно четвертий рік як зорганізовані. Зложила привіт в імені Об'єднання.

На цім святочнім обіді відбулось вручення авторського примірника книжки „Батьки і діти" панні Т. Горохович. Книжку щойно видав Союз Українок Канади з фундації ім. Наталії Кобринської. Церемонію вручення провела культурно-освітня референтка Союзу — д-р Ганна Янішевська. Вона привітала авторку з появою друком її праці, висловила оцінку за її труди і цінний зміст книжки і на памятку з

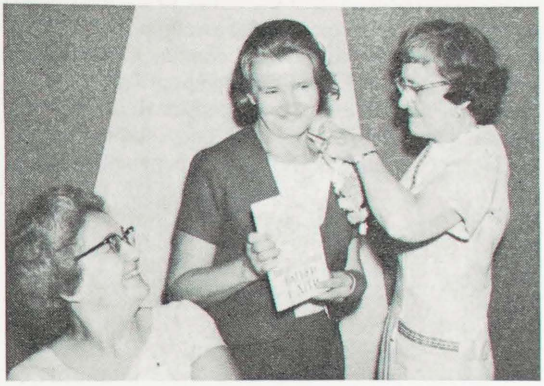

Офіційне вручення авторського примірника виданої Союзом книжки „Батьки і діти" і її авторці Тоні Горохович. Зліва направо — пані Марія Ткачук — гість промовець і бувша голова Союзу, друга — панна Т. Горохович, одержавши з рук секретарки, д-р Ганни Янішевської примірник, з усмішкою приймає вияв пошани від учасників — китичку квітів, третя д-р Г. Янішевська.

цієї нагоди вручила їй срібну ложечку з відзнакою Союзу. Панна Горохович у своїм слові зложила подяку центральній управі Союзу Українок за видання, пояснила символіку рисунка на обкладинці книжки, що його виконав мистець Мирон Левицький. Книжка призначена для українських матерей поза межами України, перед якими постійно лежать завдання зберігати у своїх родинах національні цінности, творити питоменні вартости рідної культури, особливо стояти на сторожі рідної мови та виховувати молодь і дітей на ідейних членів української спільноти.

В дальшій програмі цього зібрання, голова Союзу пані Анна Токарик висловила оцінку праці уступаючим членкам центральної упра-

---

після 34 років мовчанки ніби то виступила з манастирської тиші Романовая Ганна і „убеди Данила мати його". Можна припускати, що не мовчала вона ці 34 роки, а як і тепер, в тяжкі хвилини життя давала синам мудрі поради.

Не все передав нам літопис, але передав він головне: зберіг він настрій, загальний образ княгині. В ньому вражає дипломатичний хист, вона веде переговори з Лешком, Андреєм, литовцями, боярами, під час кривавої боротьби вміло здобуває місто за містом для синів. Вона вміла створити гурток відданих бояр, які не покинули її та синів Романа, вони ділять з нею небезпеки і всіма засобами допомагають їй. Вона героїчно іде на жертви, і вірить в успіх державницької ідеї: вона віддає Данила, 4-річного хлопчика в чужі руки, вона залишає його в Галичі, коли він плаче й благає не кидати серед „невірних бояр" — і спішить по допомогу до Андрія. Втративши все — вона не падає на дусі, і дивиться з вірою на Володимир, певна, що він буде їх! В протилежність іншим літописним образам жінок, перед нами встане живий, героїчний образ княгині Ганни, яку вміли цінити сучасники — і забули нащадки.

Ці два маєстатичні образи героїчних жінок — Ольги і Ганни, яких поділяли понад 265 років, наче починають і завершують княжу добу України, жили вони в ріжні епохи, в ріжних умовах, але як багато спільного мають вони!

ви, яких, згідно зо статутом організації, скінчилась їх каденція, а саме: пані Марії Гавриш в Едмонтоні, референтці Фундації ім. Наталії Кобринської, яка положила багато праці над збіркою пожертв на видавничі справи Союзу; пані Настасії Сенів в Едмонтоні, референтці Домашної Економіки за працю в журналі „Промінь", приписи та статті з ділянки господарської; пані Настасії Тріщук з Оттави, референтці Добродійної Праці; пані Ользі Лукомській в Едмонтоні — референтці журнала „Промінь" за її пляни, проекти, проведені кампанії за новими передплатниками і фондами; пані Савелі Стечишин — голові Видавничої Комісії за суґестії, поради та іншу співпрацю. Всім цим паням висловлено оцінку їх праці в їх відсутности на з'їзді, крім референтки Добродійної Праці пані Анастасії Тріщук. Голова Союзу привітала присутню на з'їзді редакторку „Променя" Наталю Когуську і з нагоди пятиліття журнала зложила в імени центральної управи та учасників з'їзду побажання на дальшу працю.

По цім відбулося врочисте вручення нашийного ланцюга — символу головства Союзу Українок Канади голові Союзу, пані Анні Токарик. Церемонію вручення проводили дві членки центральної управи — пані Калина Сакалюк — 1-ша заст. голови Союзу і друга заступниця, пані Доця Мандзюк. Вони врочисто заложили цей символ провідництва теперішній голові, висловлюючи їй оцінку за пророблену в першій каденції працю та складаючи побажання на дальші труди і посвяту для своєї організації. Значення цього гарного нашийника символу пояснила пані Калина Сакалюк. На голубім тлі емалі знаходиться на кожнім кружечку виконані золотом головні завдання Союзу Українок Канади — церква, книжка із смолоскипом, українське ручне народне мистецтво і домашнє господарство. Цей ланцюг-символ має передаватись кожній новій голові, як ознаку її провідництва, повагу а разом з тим велику відповідальність за організацію. Цього ланцюга подарував для Союзу Українок Канади п. Юрій Токарик, чоловік теперішньої голови Союзу. Він покрив кошта його виробу в одній з найкращих фірм ювілярних виробів. Композицію його помогли п. Токарикові опрацювати інші членки центральної управи Союзу у відсутности голови. Рисунки — емблеми виконання мистця Мирона Левицького, взяті з обкладинки книжки „Чверть століття. . ." — історії Союзу Українок. Після вручення, пані А. Токарик зложила подяку членкам центральної управи і п. Юрієві Токарикові за такий цінний дар для організації.

Світлина з урочистого вручення нашийника-символу головства Союзу. Зліва направо — заступниця голови Союзу Українок Канади — пані Доця Мандзюк, посередині голова Союзу пані Анна Токарик з ланцюгом-символом на шиї і зправа біля мікрофона стоїть перша заст. голови Союзу, пані Калина Сакалюк. Радісна усмішка пань каже всім, що цей дар п. Юрія Токарика є для них цінним і що вони з цього дуже вдоволені.

Жюрі літературного конкурсу Союзу Українок, до якого входили: пані Лариса Мурович, п. Євген Пастернак і п. Левко Ромен — признали першу нагороду в сумі $100.00 п. І. Боднарчукові в Торонто за оповідання „Яворова колиска і шовкові подушки", других дві нагороди по $50.00 кожна одержали — п. В. Ніньовський з Едмонтону за оповідання „Пташка скрипалі" та пані Стефанія Пауш з Едмонтону за оповідання „Научка". Крім того жюрі вирізнило два оповідання „Запорука молоді" — Ольги Ситник і „Мрії перших поселенців" Єлисавети Коча.

На пополудневій сесії в Катедрі св. Володимира учасниці з'їзду поділились на комісії окремих нарад, яких було чотири: пані Калина Засійбіда керувала нарадами голів відділів, панна Теодора Гаврисишин — нарадами голів провінціяльних, д-р Ганна Янішевська — нарадами референток, а пані Ганнуся Балан — комітетом відзначення сторіччя Канади. Членки учасниці з'їзду могли прилучуватись до котрої будь з комісій. Це були ділові наради над проектами праці і головніші з них були вже проголошені в резолюціях з'їзду, що були поміщені в „Промені" в числі 8-9 за серпень-вересень.

По цім відбулась дискусійна панеля під ке-

рівництвом заступниці голови Союзу Українок пані Лесі Хорош. Доповідь „Збереження рідної мови" виголосила освітня референтка Союзу Українок Канади д-р Ганна Янішевська, „Молодші відділи СУМК. — референтка Молодших СУМК — пані Наталя Базюк і „Проблеми редакторської праці" — Наталя Когуська — редакторка „Променя". Було прочитано звідомлення і рекомендації голови Видавничої Комісії Союзу, пані Савелі Стечишин.

Вечером, на спільнім бенкеті складових організацій СУС. виголосила цінну своїм змістом доповідь, бувша голова Союзу Українок Канади, пані Марія Ткачук з Саскатуну. В неділю на спільній пополудневій сесії, голова Союзу Українок Канади А. Токарик зложила привіт загальному з'їздові СУС та дала короткий огляд діяльности організації за останні два роки.

В неділю, по спільній сесії, відбулась окрема сесія Союзу Українок Канади, якою закінчувався наш з'їзд. Голова номінаційної комісії, пані Калина Засійбіда проголосила склад центральної управи і референток різних ділянок праці (поміщено в ч. 8-9 „Променя"), з'їзд прийняв звідомлення номінаційної комісії і разом з тим привітав центральну управу в її складі, а голову пані А. Токарик на поновнім становищі провідниці організації.

З ділових справ з'їзд постановив створити референтуру Дитячих Садочків. Досі цією справою по осередках клопотались референтки Освітної Праці, або комітети української школи.

Членську вкладку до центральної управи рішено піднести на $1.00 від членки по всіх відділах.

Наступний з'їзд Союзу Українок Канади буде ювілейним, бо припадає 40-ліття нашої організації. Місце, де відбудеться ювіл. з'їзд буде вирішене на найближчім спільнім засіданні СУС.

Рішено, що Видавнича Комісія Союзу Українок Канади має складатися з 5-ти осіб.

Обговорено пляни набуття власного будинку для музею Союзу Українок Канади. Музей в цей час знаходиться в приміщенні Інституту ім. Петра Могили в Саскатуні, а також чотири його філії при пров. екзекутивах Союзу.

У проекті на Сторіччя Канади рішено: 1) Домовитись з добре знаним вже малярем Василем Куриликом, щоб зробив довільне число шкіців з історії „Українка в Канаді" з застереженням вибору з них кілька для проекту. Проектовий комітет має предложити виготовлені шкіци центральній управі для обговорення і вибору найбільш підхожих до нашого пляну й одобрення до остаточного повного їх малярського виконання.

2) Розписати конкурс, або заанґажувати інших художників до участи в наміченому проекті. На конкурсі може бути виставлено довільне число картин. Запросити знатоків — суддів до мистецької оцінки і художньо найкраще визнані набути до образотворчої збірки Союзу Українок Канади.

Слово голови Союзу Українок Канади, пані Анни Токарик закінчувало з'їзд. В цім слові, голова подякувала за вибір, довіря та співпрацю за два останніх роки, скеровуючи думки на завдання і працю, що лежать перед нами у наступних двох роках. Багато подій заповідається в наступних двох роках і, щоб ми всі, включно з проводом Союзу були готові гідно їх стрінути та виконати з честю, як це ми досі робили.

Того самого дня вечером відбувся дуже гарний концерт, особливо полонили і зворушували слухачів хорові виступи співаків під управою дириґента М. Сушка з Гемилтону.

Юлія Никіфорук, секретарка.

Наступного дня, по з'їзді в Торонто, членки центральної управи Союзу з Торонта, гості з Вінніпегу Саскатуну, Едмонтону і Ванкуверу, поїхали автом до Гемилтону в числі около 25 осіб. Там відбули поз'їздові наради, а опісля поїхали разом на вечерю до елегантного ресторану Касаблянка, положеним над озером Онтеріо біля Ґримсбі. Зліва направо: Е. Єлиняк, М. Буряник, Д. Мандзюк, (за нею) К. Сакалюк, Т. Бевш, Галя Липка, С. Яхимець, С. Стратійчук — частина учасниць екскурсії.

Олександра Костюк

Олександер Антонович Кошиць

(Докінчення з ч. 11)

Молодші і старші покоління українські, всі хто досі не знав навіть імени Олекс. Кошиця, можуть пишатися славетним іменем цього, цілим світом визнаного геніяльного диригента і славного композитора, бо його зродила Українська Земля! То ж цікаво знати його й як людину!

Народився Олександер Кошиць у священичій родині. Середовище національно свідомого українського духвінництва було довгий час джерелом, звідки випливали й де виховувалися в природніх умовах і в міцних народніх традиціях наші визначні мистецькі сили, зокрема музичні й співочі.

Любов до народу всмоктувалася з колискової пісні, з молоком матері, з медом пасіки, з голосу жайворонка та соловейка, зі співів голосистої молоді, з шелесту степових трав і лісу. Мелодійна образна мова народня лунала навколо, вживалася і в родині — ніщо пізніше неспроможне було витравити ще з дитинства люблене, душевне, поетичне й музичне надбання у Кошиця. Всі ці дари природи української засіялися в його душу так глибоко, що й зійшли вони рясним урожаєм в його мистецькій діяльності.

Кошиць чудово вчився. Закінчивши Духовну Академію в Києві із спеціяльністю в Історії й Археології, він найрадніше працював у галузі етнографії та хорового співу.

Ще змалку він опанував скрипку. На фортепіяно вчився грати вже коли вчився у Києві, бо батьки його не мали того іструмента. Взагалі оволодівав музичними інструментами легко. Мав добрий тенор, учився сольоспіву, але через хворобу втратив голос, проте володів „диригентським" голосом (для показу).

Над усе любив спів і одночасно з навчанням у Музичній Школі М. Лисенка (кляса композиції у проф. Любомирського) був навчителем співу в гімназіях, диригентом Студентського чоловічого хору, який вважав за найкращий у світі, а згодом об'єднаного з жіночим студ. хором. Ще бувши в Академії, керував Академічним хором.

Його як мистця в цілому можна б назвати „образотворцем", бо і в композиціях, як напр. „Туча" (його дисертаційна композиція до тексту Апухтіна) і його спосіб дириґування, і описи вражінь у „Спогадах" і в листах, показують його вміння володіти і звуком і словом, як палітрою і пензлем.

Для прикладу взяти хоч би такі уривки зі „Спогадів", як з подорожі по Військово-Грузинській дорозі на Тбілісі, або літній день на Кубані, або лише юрби, що співає і багато інш.

Хто мав нагоду слухати його лекції, відчував насолоду від досконало побудованих речень, добре дібраної лексики, образности, мелодійно пов'язаної цілости викладу, а разом з тим усім — науковою глибиною і ерудитністю.

Багато авторів, описуючи Кошиця твердять, що народній пісні він був відданий над усе. Кожну річ він „виношував", був заглиблений у ту річ, що готував до концерту, весь час шукаючи найліпшого, наймальовничішого мистецького вислову твору. Тим власне й пояснюються його остаточні штрихи витончення пісень вже під час самого виконання пісень на естраді.

Кошиць мав оптимістичний характер, поривний, простолінійний. Ось так характеризує його найближчий друг останніх років життя д-р П. Маценко:

„Олександер Кошиць був з молодого й до старшого віку життєрадісною людиною, завжди люблений оточенням, особливо хористами. Гарний на вроду, глибоко освічений (був же магістром Київської Духовної Академії, а туди ж, як відомо приймали по конкурсі). Залюблений в історію і етнографію він був і в музичних дисциплінах енциклопедистом — це здобув він працею цілого життя. Чудово і ґрунтовно знав церковну музику.

Українська пісня була ніби його другою натурою, бо й мова його була зоткана з пісенноподібних висловів. До пісень, та і взагалі, мав величезну пам'ять. Був визначним майстром слова — про це писали й чеські музики, — неперевершеним оповідачем.

Промовляти до громадянства не любив, але коли вже годився, то промова його була зразковою, захопливою лекцією, джерельно насиченою (міг цитувати на пам'ять цілі сторінки).

Кошиць був глибоким оптимістом, людиною несхильною в рішеннях, а тому й витревалою і працьовитою надзвичайно.

До людей він ставився з особливою увагою і чемністю. Мав тверде слово і дотримував його. Не любив і навіть бачити не хотів людей непевних на слово та людей без почуття точности, на цьому тлі у нього бували клопоти. Заздрісним не був ніколи. Диригентів ніколи не критикував, — ставився до них, як до людей, що тягнуть на собі великий віз нашої культури, про що оточення часто й не здогадується."

Кошиць був багатогранною і чарівливою особистістю, це відзначали і чужинці; напр. чеський відомий музик Ярослав Кржичка пише: О. Кошиць один з найбільших музикантів України та один з найбільших европейських диригентів. Він має все, що потрібує диригент... Він — диригент, композитор, етнограф, промовець захоплюючого полонливого злету та невичерпного дотепу. Він — то душа хору, втілена жива українська пісня".

У лекціях Кошиць подає влучно і ляконічно характеристику українських пісень різних жанрів і розгортає кожну тему, даючи побіжно екскурси в загально людську історію, або українську (а читав він без шпаргалів), звертається до історії музики, насичує безліччю фактів — усе це свідчить, що Кошиць добре знав музику та був широко обізнаний з гуманітарними науками і вмів користати з них при потребі.

У „Спогадах" він чарує словом наче співом, оповідаючи події з свого життя. Він наче барвами малює моменти, що викликали у нього захоплення, яке він майстерно передає слухачеві й читачеві.

Висловлюючи як критик свої погляди на творчість інших українських мистців — він характеризує їх відповідно до їхньої мистецької вартости, вміючи абстрагуватися від власного до них ставлення. Приміром, Кирила Стеценка, як людину, він недолюблював, але в оцінках словом і друком визнавав його музичний геній у творчості, зокрема церковній.

Він володів багатьма рисами чарівної особистости, високоосвіченої вихованої людини, зі здатністю захоплюватися красою в природі й суспільстві з широтою і запальністю характеру, що має особливу рису: вміння знайти вихід з ризикованого становища, не здавши позицій. Про це сучасники наводять цікаві приклади:

На останньому концерті київського студентського хору мали Шевченківську програму. Від уряду було заборонено співати хором „Заповіт". Він шепнув хористам" „розтанути" в публіці, коли „галерія" вимагатиме Заповіту. Так і зробили. Таємна поліція нічого не могла вдіяти, бо співав не хор, а ціла заля!

Іншим разом — у програмі першою точкою стояло: „Ще не вмерла Україна" — український гимн. При перших звуках, свідомі українці почали вставати з місць, решта сиділа. Кошиць обірвав спів, повернувся до публіки лицем і дзвінко вимовив: „Хто не вміє читати „Український Гимн — встати!" Хор із завзяттям проспівав цю точку, а багато з присутніх дечого навчилися. (з листа Т. Петрової).

Для повноти образу славетнього мистця додамо окреслення його, як новатора у хоровому мистецтві, словами його кол. субдиригентки Платоніди Щуровської-Росіневич: „Мусимо сказати про той **новий напрям у хоровому мистецтві,** яким Кошиць здивував увесь закордонний музичний світ і поклав початок нової хорової доби.

Відомо, що в процесі розвитку хорового мистецтва було дуже багато різних відмін, на яких годі зупинятися... Хорове мистецтво останньої доби стояло на ґрунті абсолютної вирівняности голосових партій, чого досягнути — вважалося завершенням хорового мистецтва. Поява Кошиця в корені змінила цей погляд... Його творчий геній показав, що хорову продукцію можна наблизити до оркестрального проведення".

І далі: „Кошиць розглядав хоровий ансамбль, як співзвучання оркестрове, де кожна партія, при окремій її обробці та виділенні із загальної гармонії може своєрідно відограти ролю поодиноких оркестрових інструментів. Тому, хоровому проведенню можна надати через виділення окремих контрапунктуючих мелодій, багато ширшого забарвлення.

Цей новий напрям у багатьох випадках приголомшив західно-европейських музик, які потім **стали наслідувати його...**

...Музична критика маркантно і натхнено підкреслювала своє зацікавлення свіжим подихом нового напрямку в хоровому мистецтві, а поважні музики не без інтересу стали впроваджувати цей новий принцип до хорових продукцій".

Описуючи О. Кошиця, як виконавця української народньої пісні, д-р П. Маценко висловлює так: „...Бо як тяжко бути об'єктивним, коли над людиною непоборно панує чуття, коли зі сторінок дописів-праць учених і рецензій майстрів музичної критики культурного світу і українців зокрема, пливе пісня хвали, захоп-

лення і здивування мистецтвом О. А. Кошиця. Коли в тих працях — рецензіях, здається, сказано все...

Так здається мені, а велике культурне українське суспільство та молодше покоління не мало нагоди навіть читати згаданої літератури і не мало також нагоди чути дивовижного (в музично-мистецькому розумінні) співу Української Республіканської Капелі, як найбільшого й найчистішого пропагатора української правди, насолоджуватися зразками наяснішого і найглибшого вияву духовости народу, його несмертельної пісні-історії. Це зобов'язує написати огляд про майстерність дириґування О. А. Кошиця". Суворо аналізуючи діяльність О. Кошиця за даними світової преси, д-р Маценко стверджує, що Кошиць був великим майстром хорового мистецтва.

Переїхавши на життя до Америки, Кошиць утворив з кількох аматорських хорів потужний Український Національний хор — діяльність цього хору американська публіка і критика зустріли так само екзальтованим вихваляннням. Після років депресії в США заникла на якийсь час діяльність мистецьких груп і О. Кошиць при святив себе педагогічній діяльності — що року в Канаді й Америці відбувалися серії доповідей на теми про Україну, або Вищі Освітні курси і Кошиця незмінно запрошували читати там лекції з історії і етнографії України. Звичайно при таких курсах виникали хори і за порівняно короткий час праці з таким хором О. Кошиць умів приготувати добрий концерт.

Д-р П. Маценко так описує працю Кошиця, за пару років до його смерти:

„З принагідно зібраними співаками — молоденькими курсантами й місцевими любителями хорового співу — коли до хору брали всіх, хто мав хоч будь який голос і слух, треба було в дуже короткий час і в літню спеку підготувати поважний концерт. Праця була неймовірно тяжкою і, власне в тих обставинах О. Кошиць, маючи серцеву недугу, на мою скромну думку, показав себе і своє мистецтво найглибше. Кожний такий концерт обертався у велике свято українського музичного мистецтва.

У тих обставинах, співпрацюючи з ним, я глибоко зрозумів великого мистця і на основі тієї праці з аматорським хором, у всій красі ставала перед моїми духовими очима величезна, подивугідна і неповторна праця О. Кошиця з Українською Республіканською Капелею, а потім з Українським Національних Хором. Через цю працю, стали для мене зовсім зрозумілими й відчутними всі музичні критики чужого культурного світу, які читаємо у книжці „Українська Пісня за кордоном".

Ті критики здаються тепер нашим читачам суперлятивними, але я, як той євангельський Фома устромив свої пальці в саму сутність, під час співпраці з О. Кошицем, тому я й не дивувався, читаючи в „Щоденнику" про якогось француза, який по концерті У.Н.Хору в Алабамі, США, прийшов до кімнати Кошиця, клякнув перед ним і в захопленні, плачучи, цілував йому руки... Тому я тверджу: — Так- О. Кошиць був тим велико-незрозумілим майстром, яким його побачив і відчув широкий світ, а найбільше знавці музичного мистецтва у своїх критичних статтях описали".

Як бачимо, Кошиць справді зробив світовий похід з Українською Народньою Піснею, якої відданим апостолом був ціле своє життя й до самої смерти. Музичні критики так і оцінювали: „...Цей факт заслуговує глибокого подиву і пошани. Це подібно до Хрестового Походу... Немає промов, не роздають брошюрок, ні мап. І чого ніколи не зроблять ні мапи, ні промови — можуть зробити ці пісні!" (Антверпен. 1920).

ПРИВІТИ І ПОБАЖАННЯ ЖУРНАЛОВІ У ЙОГО 5-РІЧЧЯ

З нагоди 5-ліття журнала „Промінь" в залученню посилаю поштовий переказ в сумі 100 дол. (сто долярів). Складаю Вам, пані Н. Когуська і цілій редакційній Колегії мої найкращі побажання кріпкого здоров'я витривалости та успіхів у Вашій дальшій праці.

Юлія Никифорук, Торонто

Вітаємо журнал „Промінь" з нагоди його 5-ліття і засилаємо наш дар в сумі 25 дол. на його ювілейний фонд. Бажаємо журналові якнайкращих успіхів в його праці а шановній редакторці та співпрацівникам щастя, кріпкого здоров'я та многих літ творчої праці.

За відділ ім. св. Ольги у Вегревил:

О. Мельничук, секр.

В прилозі залучуємо поштовий переказ на суму $8.50 — $3.50 передплата на 1966 р., а 5 дол. на ювілейний фонд „Променя". Всім працівникам видавництва і редакційній Колегії журнала бажаю доброго здоров'я та успіхів.

Марія Ґаук, Едмонтон

З нагоди 5-річчя нашого славного журнала „Промінь", пані Катерина Сіра з Флин Флон, Ман. зложила на його ювіл. фонд 25 дол.

Хто з громадських діячів, або священиків побував у Флин Флоні, той напевно не оминув гостинного дому п-ва Петра і Катерини Сірих.

Пані Катерина Сіра, членка відділу у Флин Флон завжди радо зустрічає гостей, складає пожертви на народні справи, щиро цікавиться громадським життям. Во-

(Докінчення на стор. 25)

Зо з'їзду українських журналістів

Заходами Спілки Українських Журналістів Америки відбувся в стейті Ню Йорк, на так званій Союзівці, в днях 30 і 31-го жовтня 1965 року Перший З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади.

Це, що з'їзд викликав широкі зацікавлення не тільки серед працівників пера, але й взагалі серед провідних кругів української спільноти, свідчить те, що на нього з'їхались представники преси з Канади й Америки в числі поверх сотні журналістів — редакторів часописів, журналів і вільних працівників пера.

З'їзд почався в суботу 30-го жовтня в одній з просторих заль Союзівки. Цілий перебіг сесій в суботу і неділю мав дуже діловий характер. Учасники заслухали три доповіді — „Українська преса в ЗДА і Канаді" — ред. „Нового Шляху" В. Софронів-Левицький, „Українська англомовна преса" — ред. „Америки" Мстислав Дольницький і „Проблеми нашої преси" — ред. „Свободи" Антін Драган.

Про цей з'їзд кожний з його учасників виніс свої погляди і враження. Він, як і кожна більшої ваги справа мав свої добрі і від'ємні сторони. І коли можна щось віднести на рахунок від'ємного, то саме те, що деякі його учасники, які зголошувались до дискусій, відходили від властивих журналістам питань та вносили такі думки і проблеми, що далеко виходили поза об'єм з'їзду, викликуючи напруження і незгідність думки.

Позитивні вартості з'їзду безперечно великі. Адже це з'їхались люди, які держать пальці на клявішах українського життя у світі, вони творять публічну опінію української діяспори; вони ті, що несуть перед вільним світом прапор боротьби українського народу за його незалежність і державну самостійність України. Виміна думок, пізнання проблем самих працівників журналістів, питання нашого завтра — все це прибрало певну форму, що виявлена у деклярациях, які на прохання діючої управи Журналістві поміщуємо в нашім журналі.

Крім ділових, подекуди тяжких сесій, були хвилини приємного відпруження, розваги й щирої товариської гутірки. Тут мали можливість зустрінутись із собою ті люди ,яких імена були відомі одні одним лише з преси, могли познайомитись особисто та нав'язати дружні взаємини.

До розвагової частини належав бенкет-вечеря, що відбувся в суботу вечером. В програму його входили художні читання творів наших мистців слова — Миколи Понеділка, Лесі Лисяк та Івана Керницького.

Світлина зо З'їзду Журналістів; за президіяльним столом зліва направо: ред. Степан Росоха, мгр. Михайло Сосновський, ред. Іван Кедрин-Рудницький, ред. Наталя Когуська і д-р Роман Криштальський. Біля мікрофона зліва ред. Мстислав Дольницький відчитує деклярації.

Журнал „Промінь" на з'їзді репрезентувала його редакторка Н. Когуська. З жінок журналісток брали у з'їзді участь — письменниця Людмила Івченко, редак. Олександра Костюк, Ольга Соневицька, письменниця Леся Храплива і поетка Алла Косовська, ред. Ольга Кузьмович, редак. Галина Мухин, редак. Стефанія Бубнюк та інші зацікавлені з'їздом пані.

ДЕКЛЯРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

1. Українська преса у вільному світі є єдиним тепер українським друкованим періодичним словом, яке може виконувати основну місію, притаманну пресі: подавати вірно вістки про всі події без уваги на їх політично-ідеологічний зміст і з'ясовувати їх згідно із совістю та переконанням журналіста, без ніякого натиску ззовні, без ніякої цензури. Цього основного завдання преси не всилі виконувати преса в Україні, що підпорядкована ворожій політичній цензурі і мусить дбати тільки про великодержавницькі інтереси російської імперії та за пропаганду комуністичної доктрини. Таким чином українська преса в Україні насправді запряжена до воза ворожого українському народові режиму. Перебуваючи у таких невимовно тяжких умовинах, деякі українські працівники пера в УССР все ж таки шукають нагод і можливостей боротися за права рідної мови й культури. Однак, обороняти права української нації на свою рідну, народноправну державу, плекати українські національно-політичні й культурні традиції, поглиблювати українську політичну думку, сприяти розвиткові української культури, вільної від ворожих і чужих впливів — усе це може робити тіль-

ки вільна українська преса у вільному світі.

2. Перший З'їзд Українських Журналістів Америки і Канади, нав'язуючи до славних традицій української журналістики в минулому в Україні і в цих двох країнах, висловлює своє бажання і своє рішення продовжувати боротьбу за найвищі ідеали Української Нації, за відновлення української незалежної держави, за її демократичний устрій і за розбудову життя української спільноти в Америці і в Канаді, опертого на найвищих ідеалах і традиціях Української Нації і цих двох країн, на високих моральних засадах християнського світогляду і християнської етики.

3. З'їзд Українських Журналістів Америки і Канади підтримує в основі ідейно-програмові принципи, схвалені Пан-Американською Українською Конференцією для скликання Світового Конгресу Вільних Українців.

4. Учасники З'їзду з гордістю стверджують, що український нарід провадить свою боротьбу в Україні в надзвичайно складних і небезпечних обставинах комуно-московської окупації, обстоюючи свої права на незалежний політичний, культурний і господарський розвиток. Одночасно учасники З'їзду гостро засуджують всіх тих, які стоять на послугах ворога і допомагають йому в боротьбі проти українських змагань до повного державного визволення.

5. З'їзд стверджує, що процес русифікації всіх ділянок життя в Україні продовжується, а програмові цілі Комуністичної Партії Совєтського Союзу — злиття всіх націй в СССР в один „совєтський народ" вимагають максимальної мобілізації оборонних сил українського народу, зокрема, його духової еліти в Україні і тих українців, що живуть поза її межами.

6. З'їзд стверджує, що вільна українська національна преса в Америці і Канаді є складовою частиною преси своїх країн, що вона користується всіми законами та професійними привілеями преси цих країн і базує на них свою працю.

7. З'їзд констатує численність, різнородність та життєздатність українських національних пресових органів в Америці і Канаді і стверджує, що пресові органи, які стоять на принципах державних актів 22 січня 1918 і 1919 рр., без уваги на їх політичні напрямні і релігійну приналежність, є ідейними та патріотичними у своїх задекларованих намірах і цілях. Різними ідеологічними та політичними шляхами вони змагають до однієї, спільної мети: державного визволення і усамостійнення України.

8. Спираючись на демократичному принципі свободи слова, З'їзд вважає, що обмін думками, дискусія і навіть полеміка у пресі в справах політичних і справах Церкви потрібна та корисна, якщо ведеться згідно з принципами журналістичної етики і на основах взаємної пошани та толеранції до чужих поглядів. З'їзд закликає працівників української преси неухильно дотримуватися у своїй важкій та відповідальній праці шляхетних засад журналістики західнього світу і її головного завдання: стояти на сторожі моральних, соціяльних та національних інтересів своєї суспільности і свого народу.

9. З'їзд вважає, що прийшов час наладнати співпрацю між Спілками Українських Журналістів Америки і Канади шляхом з'їздів українських журналістів цих двох країн і консультацій проводів обидвох Спілок, з тою думкою, щоб підсилити та організаційно оформити їх працю.

10. З'їзд доручає Управам Спілок Українських Журналістів Америки й Канади створити окрему Кодифікаційну Комісію, яка опрацювала б кодекс українського журналіста Америки й Канади, спертий на принципах і засадах журналістичних і пресових кодексів цих країн та на найкращих традиціях вільної української преси.

1. З'їзд рекомендує журналістичним Спілкам Америки і Канади організувати рік-річно конкурси на найкращі статті, есеї, розвідки та репортажі і давати за них відповідні нагороди.

12. З'їзд уважає невідкладною потребою встановлення одностайних правописних норм для всієї української преси в діяспорі. З уваги на те, що ця потреба відчувається дошкульно і в інших ділянках нашого життя — наприклад, гостро актуальною вона стала у шкільництві Західньої Канади — З'їзд уважає необхідним негайно видання друком загальнозобов'язуючого українського правопису. Тому З'їзд звертається з проханням до Управ НТШ та УВАН створити спільну наукову комісію для розглянення проектів і якнайшвидше видати друком норми українського правопису.

13. З'їзд рекомендує Управам Спілок Українських Журналістів Америки і Канади розглянути можливість зустрічей головних редакторів наших пресових органів із метою обговорювати спільні проблеми і встановлювати спільні напрямні.

14. З'їзд стверджує, що важкі й відповідальні обов'язки працівників української преси невспівмірні з винагородою і матеріяльним забезпеченням більшости з них, і звертає на цей прикрий факт увагу видавців. Одночасно З'їзд доручає Спілкам Українських Журналістів Америки і Канади дбати про поліпшення матеріяльних умов праці своїх членів.

15. З'їзд вітає в рядах українських журналістів представників молодого українського покоління і українських журналісток, вбачаючи в щораз численнішій участі представників обох цих секторів доказ життєздатности і тривалости української преси в теперішньому і майбутньому. З'їзд рекомендує Спілкам Українських Журналістів Америки і Канади використати свої впливи і можливості серед громадянства для уфундування стипендій і моральної та матеріяльної допомоги тим з-поміж нашої молоді, хто бажав би присвятити себе студіям журналістики, і цим, як і високим стандартом та ідейністю нашої преси, заохотити їх до вибору журналістичної професії.

16. З'їзд закликає журналістів-публіцистів високо тримати прапор українського працівника пера в колах видавців, читачів і всієї української громади і цим спричинитися до підвищення поваги стану працівників української преси в очах громадянства.

ПОПРАВКА

В статті п. з. „Професор Н. Полонська-Василенко — науковець і людина", пера Іріади Тарнавецької, що поміщена в журналі в числі 11, у виказі праць д-р Н. Полонської-Василенко на стор. 3 у другім рядку згори колонки другої має бути „Поселення" (замість „Посилення") Південної України в 1750-75 рр.". — **Ред.**

РІДНОМОВНИЙ КУТОЧОК

І МЕНІ „РІЖЕ ВУХО"

Дуже мене врадувало, що в листопадовім числі „Променя" появився „Рідномовний куточок" Знати рідну мову, це справді велика потреба дня в канадійських обставинах, тому стараймося не переривати цього доброго діла.

Ви слушно звертаєте увагу на наголоси. Дозвольте мені додати деякі слова, що теж і мені „ріжуть вухо" за вашим висловом. Не раз на зборах предсідниця звертається до учасниць словом „жіночки", замість пані. За нею інші повторюють те саме слово. Закрадається воно і до протоколів. Чомусь нікому не прийде на на думку, що в нас є добре знане слово „пані".

Ще є в нас одно слово, що вже час його замінити своїм рідним, а це „цьоця". Українці, що походять із Західних Земель України, засвоїли собі слово „цьоця" з польської мови і так воно до нас приросло. А ми ж маємо своє слово „тітка", „тіточка".

У нас теж затрималися деякі архаїзми, що вже не вживаються в літературній мові. Наприклад, „перепрошаю", замість „перепрошую".

Але ще є й другий бік медалі. Наші старші піонери добре знають народну мову і не раз вживають слова, що вже починають затрачуватися між молодшою верствою. А це направду шкода. Пригадується мені, як одного разу старша пані сказала, що на бочку з капустою треба покласти гніт*). Молодші пані видивилися на неї великими очима, не розуміючи, що це таке гніт. Це тільки один приклад. Згадую це тому, що добре теж прислухуватися до мови старших людей і переймати від них вдалі слова та вислови.

С. Сокіл.

*) Гніт — чавунний тягар.

ЗВІДКИ ВАШЕ ІМЯ

Віра. Наші давні предки часто вибирали ім'я як своєрідний талісман, заклинання, чи побажання, мріючи, щоб добрий зміст імені перейшов на дитину.

Таким талісманом є в нас наймення Віра. Це жіноче імя — одне з найдавніших. Нічого неясного, загадкового в його змісті немає. Своїм корінем воно споріднене з багатьма іншими словами: вірний, довіря, вірогідний тощо. Фонетичних родичів слово „віра" можна зустріти в латинській мові. **„Верус" означає правдивий, справжній**, а „верітас" — правда. Звукова подібність є між „вірою" й німецьким словом „вар", „варгайт", що означає „правда".

Бажаючи, щоб донька була вірна й правдива у всьому, батьки й називали її Вірою — ім'ям, яке своїм змістом і красою полонить нас ще й сьогодні.

Лука, Лукія, Світлана. У всіх мовах світу досить широкого вжитку набуло слово „люкс". Ним визначають комфортабельність деяких приміщень (кімната-люкс) **охрещують одиницю виміру світа** (люкс, люмена). Воно є складовою частиною назви держави Люксембург.

Слово „люкс" — латинське, яке в перекладі українською мовою означає „світло". Йому судилося стати основою багатьох імен, таких як Лукіян, Лука, Лукаш, Луким і Лукіян, а також жіноче Лукія (в українській мові).

У багатьох інших народів теж є подібні імена. Звучання їхнє трохи відмінне від нашого: Люція, Лукіяна, **Лючія (згадаймо назву італійської пісні „Санта Лючіа").**

Наші предки також любили називати своїх дітей іменами, що в основі своїй мають слово „світло", „світлий". **До таких належить красиве й звучне наймення Світлана. Всі наші Світлани отже є прямими посестрами Лукій та Лючій.**

Іван. Іван Котляревський, Янка Купала, Ованес Туманян, **Ян Кохановський, Йоган-Вольфганг Ґете, Жан-Жак Русо, Йон Крянге, Джон Голсуорі... Найбільше** спільне в цих різних письменників — ім'я. Воно проникло майже в кожну країну й змінилося часто так, що анітрохи не скидається на своїх єдиноутробних братів.

Народилося це імя задовго до нашої ери, в древній Іудеї, вимовлялося тоді, як доводять мовознавці „Йоганаан" і мало значення „Божа благодать". До речі такого ж змісту надавали предки словян „Богданові".

„Йоганаан" у грецькій мові перетворилось на „Іоан" й через церковно-словянську дійшов до нас уже в формі „Іван".

Протягом багатьох сторіч ім'я Іван стало чи не найпопулярнішим у світі. Його славі позаздрили навіть жінки — й з'явилися Іванна, Жанна, Джані тощо.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших дітей у юнацькому віці — це передплата за цікавий гарний ілюстрований місячник

ЮНАК

Річна передплата $5.00.

- **Порадьте Вашим друзям і знайомим, щоб запренумерували „Юнака" для своїх дітей.**
- **На бажання висилаємо безкоштовно показове число.**

YUNAK Magazine

2199 Bloor St. West, Apt. 10 Toronto 9, Ont., Canada

ПРОФЕСІЯ МЕДСЕСТРИ

(Канадійська Сцена). — Більшість канадійських медсестер вишколюються в 187 школах, що їх утримують шпиталі. Стандартний курс триває три роки. При університетах є чотирилітні або п'ятилітні курси. Кожна провінція має свої закони щодо кваліфікацій медсестер, тому є різні вимоги до кандидаток, але в основному вони повинні мати закінчену середню школу та 17 або 18 років життя. Інформації про окремі провінції отримаєте від Асоціяції Канадійських Медсестер, 74 Стенлі Авен., Оттава. Однак деякі шпиталі підвищили свої вимоги понад цей мінімум.

Існують теж ріжниці щодо коштів курсу освіти. Майже всі шпиталі забезпечують помешкання і харч, прання і медичну опіку курсанткам. Деякі дають уніформи і книжки, а інші — ні. Деякі вимагають оплат за науку, інші дають певну допомогу. Багато організацій пропонують фінансову допомогу — позички і стипендії. Протягом кількох місяців навчання відбувається у клясах, а згодом у шпиталях. Працюючи в шпиталі, курсантки сплачують кошти свого навчання. Після закінчення курсу в апробованому шпиталі курсантка складає іспити і отримує диплом реєстрованої медсестри з правом уживати літери Р.Н. після свого прізвища.

Більшість медсестер працює по шпиталях, де їм платять принаймні 250 дол. місячно — для випускниць курсу, бо досвідчені медсестри отримують більше. З уваги на нестачу медсестер тепер отворено нову групову систему опіки над хворими, т. зв. „тім нерсінґ": реєстрована медсестра є керівником групи медсестерських помічниць — курсанток, тренованих помічниць і порядкових. Медсестра може виконувати спеціялізовану роботу в шпиталі, або працювати в адміністрації, хоча ця робота вимагає додаткових студій. Деякі медсестри воліють працювати приватними доглядачками, опікуючись виключно одним пацієнтом в якійсь родині. Багато медсестер працюють у громадській системі охорони здоров'я. Інші працюють по фабриках, установах або в таких організаціях, як Вікторіянський Орден Медсестер. Ще інші люблять подорожувати і тому зголошуються на працю до Червоного Хреста, церковних місій, збройних сил або закордонних установ, як напр. Організація Охорони Здоров'я при Об'єднаних Націях.

Співачка Лоїс Маршал

Співачка Лоїс Маршал (сопран) прославила Канаду в усіх важливих музичних центрах світу. Вона розпочала вивчати спів у Королівській Музичній Консерваторії в родинному Торонто, коли їй було 14 років. В наступні роки вона здобула премію конкурсу „Вокалісти — зірки майбутнього" та премію Музичної Фундації Наумбурґа. Панна Маршал виступала в Англії („Роял Фестівал Гол"), Шотляндії (Едінбурзький Фестиваль), Нью Йорку („Тавнгол"), в Гамбурзі. У 1958 р. вона здобула дуже схвальну критику під час свого турне по СРСР. Останньо вона виступала у Стратфордському театрі в Онтаріо, де публіка влаштувала їй бурхливу овацію. Критики оцінили її виступ, як „один з найкращих вокальних виступів за їхньої пам'яті".

Фото: Телеґрам

PROMIN

Vol. VI, 12 ENGLISH SECTION December 1965

PROMIN — ITS TASK AND GOAL

(Continued from issue No. 11)

Although more articles dealt with literary and educational topics, other arts were not ignored

"Ukrainian Woman in Choreography" was a fascinating study of the Ukrainian women's contribution to ballet. The photographs, although in black and white, were beautiful, and some exquisitely so. This work now appears in book form under the above title. It makes a valuable addition to our libraries and could be an ideal gift.

Fine arts (painting) received a fair representation in "Promin". Besides reading about several Ukrainian modern artists and those of the last century, we had opportunity to become aquainted with the talented nineteenth century artist, Maria Bashkirtsev, who gained recognition in France where she died before the age of thirty. Simone de Beauvoir quotes and refers to her several times in *"The Second Sex"*.

Music has likewise been covered by articles on several Ukrainian composers. The article on women in the Ukrainian theater drew our attention to the Ukrainian theater which has an interesting history. We could be expecting to see more on this subject in the future issues of „Promin."

While encouraging the Ukrainian woman to take an interest in her culture, "Promin" does not ignore the problems of her immediate environment. "Promin," like the Ukrainian Women's Association of Canada, strives to guide its readers into the Canadian way of life and assists them in becoming positive citizens of Canada. "Promin" does not consider that an interest and participation in both Ukrainian and Canadian affairs is hurtful either to the individual or to Canada. This "double loyalty" is even desirable — psychologists claim that breaking with one's national background is not conducive to mental health.

Promin devotes proportionally a fair amount of space to material dealing with Canada. The Ukrainian pioneers and other aspects of the history of the Ukrainians in Canada have received their due attention and will continue to do so. For the brave struggle of our people while they were "taking root in Canada" (as one writer put it*), their progress and achievements might well be one of the sacred facts which Ukrainian mothers living in Canada teach their children.

To acquaint its readers with matters of Canadian interest, "Promin" covers such subjects as Canadian women in politics, interesting Canadian women, past and present. Articles on Canadian politics, arts and letters have appeared for the benefit of those who do not read the English press. Underlying these articles is a hearty encouragement for women to integrate with their environment and take active interest and participation in Canadian public life.

And now, what have we done for the benefit of those who do not read the Ukrainian section in "Promin" because they cannot, or do not have the patience to read?

We constantly hear demands for more material in English. It is very difficult to satisfy everybody and here we must consciously disappoint some people. Not because we want to. If we were to include more articles in English (which would often mean translating the original Ukrainian article) we would be defeating our purpose. One of the basis "credos" of "Promin" is to encourage our readers to learn their native language.

*) Romaniuk, Gus. "Taking Root in Canada".

Olenka Negrych — author of the article.

Reading a Ukrainian article requires hard work if one is not proficient in the language. It means spending an hour to read something which could be read in fifteen minutes. Here I must mention motivation and sacrifice. We must have sufficient desire and need to want to learn our mother tongue and read it; we must be willing to give up something — mainly comfort — while learning it. But life is a continuous process of learning. Why not put Ukrainian on the list?

And so, dear readers, bear with us. "Терпи козаче, отаманом будеш!" We include the English section with the hope that it will encourage our readers to become interested in the language of their fathers. If only one quarter of our readers became thus inspired we would be more than rewarded with this success.

True, our material might be more interesting, etc., for there is no limit to perfection. To improve this we welcome contributions from our readers who are interested in writing. Choosing a topic on a certain facet of Ukrainian culture and doing research on it might produce a delightful article. There have been numerous books published in the English language on Ukrainian literature, history, and the arts. These books can serve as reference material for those interested in writing and for those who would like to see the English Section expand.

"Promin" is basically designed for the housewife and mother. Each issue contains recipes for women interested in serving U k r a i n i a n dishes. There is also something for the woman who embroiders. It is commandable that this beautiful art is not ignored.

So far, I have said nothing negative about our journal. This does not mean, however, that the editor, or you, the reader, consider it to be perfect. I have mentioned the positive aspects, and these it has. Seeing the positive, especially if it outweighs the negative, is very important, for it is a stimulus, encouragement and hope.

There are many qualities that we would like to see embodied in our journal. We might want to compare it to the Ladies' Home Journal, which is larger, and beautifully illustrated in colour. What has its management got that we do not? — Money, and subsequently, staff. The work of compiling, editing, proof-reading, etc., of "Promin" is done by a devoted and modest lady, Mrs. Natalia Kohuska. In this review I feel indebted to state that the success of "Promin" is mainly due to her hard work. Ever true to her unfailing sense of duty she often ignored her ill health and worked late into the night in order that the journal was out on time. She is indeed a living example of a woman devoted to her work, her people and the cause that she serves.

It is almost six years since the January, 1960 issue of "Promin" first appeared. The perspective of time is still too short to determine what it has accomplished in the hearts of its readers. All we can say is that according to the laws of life we did not stand still. We have published 65 issues of "Promin" which have covered so many aspects of our existence. We pray that during the coming years we may be able to serve our ideals and you, the reader with greater wisdom and suuccess. *Olenka Negrych.*

JOURNALISTS MEET IN FIRST CONFERENCE AT 'SOYUZIVKA'

KERHONKSON, N.Y. — More than 100 Ukrainian journalists, editors, reporters and freelance writers from across the United States and Canada gathered here over the weekend of October 29th through the 31st to attend the first conference of the Ukrainian working press.

Called together on the initiative of the Association of Ukrainian Journalists in America in cooperation with a similar body headquartered in Toronto, Canada, the conference spent two days in debates and deliberations on problems confronting the Ukrainian press in the free world, with the view to preparing the groundwork for a national organization that would embrace all Ukrainian journalists on this continent.

Declaration of Principles

In a declaration of principles, adopted unanimously by all registered delegates, the conference called for the establishment of a uniform code of ethics and working principles to serve as a guide for all members of Ukrainian free press. The declaration also specifies that the second conference is to be held next year in Toronto, at which time a federation of Ukrainian journalistic organizations should come into being.

The conference was opened by Ivan Kedryn-Rudnytsky, president of the Association of Ukrainian journalists in America, who read the proposed agenda for the two-day session. The conference's presidium was elected as follows: I. Kedryn-Rudnytsky, chairman, Michael Sosnowsky and Mrs. Natalie Kohuska, vice-chairmen. Roman Kryshtalsky and Stephen Rosocha, secretaries.

Wasyl Sofroniw-Levytsky, editor of the "New Pathway" Ukrainian weekly published in Winnipeg, Canada, was the first of three speakers who addressed the gathering in the course of Saturday's session.

Mr. Levytsky reviewed the state of the Ukrainian press in the United States and Canada, describing in general terms each of the existing publication their volume and other basic characteristics. Limiting his paper to a primarily descriptive analysis, Mr. Levytsky presented his conclusions in the form of six proposals which were later incorporated in the declaration of principles.

Mstyslav Dolnycky, editor of "America," discussed the problems of Ukrainian English language publications in the second address of the afternoon. Mr. Dolnycky criticized what he said was at best an attitude of indifference displayed by the publishers and the Ukrainian language papers toward their English language counter-parts. Badly understaffed — usually limited to one man — these newspapers can not develop, said Mr. Dolnycky, unless their staffs are enlarged to include more correspondents and contributors trained in the art of journalism. He also criticized those newspapers which are devoid of any material pertaining to the Ukrainian community and its activities.

Function of Free Press

Anthony Dragan, editor of "Svoboda," elaborated in detail on the fundamental principles of journalism as practiced in the United States and Canada. In an obvious attempt to project the application of these principles to the Ukrainian press and publications, Mr. Dragan dealt at length on the meaning of such terms as freedom of the press, public opinion, constructive criticism, objective reporting, editorial stand and commenting, the role of the crusading press, and other features of the free press in relation to society. Mr. Dragan, pointing to the specific function of the Ukrainian press in the free world, urged the adoption of a set of working rules as a bona fide guide for all working journalists.

Another schedule speaker, Bohdan Krawciw of "Svoboda," was unable to apper due to ill health.

All of the speakers, including those who took part in the afternoon discussion period, emphasized the need for greater influx of young journalists to replenish the thinning ranks of the profession. This problem was brought up repeatedly in the course of the discussion, with the majority of speakers calling on the publishers to employ more young men and women on the staffs of their newspapers and encourage them to remain in this field.

More than 30 persons took part in the discussion which was not confined to purely professional matters, but dealt with issues and problems that concern all Ukrainians on both sides of the Iron Curtain. The topics ranged from the role of the press in relation to the Ukrainian community at large, to the concern for the plight of the Ukrainian people held captive in their native land by the Russo-Communist regime.

A special nine-member committee, headed by Bohdan Stebelsky of Toronto, prepared a set of resolutions which were adopted unanimously by the delegates at the Sunday morning session.

The Saturday evening banquet provided an opportunity for informal talks and friendly exchange of opinions among journalists and working newspapermen, some of whom had never met before. The atmosphere was made even more conducive to friendly exchanges by the appearance of Miss Lesia Lysak, Mykola Ponedilok and Ivan Kernetsky, who entertained their colleagues and guests with readings from their prose writings. The two-day conference concluded on Sunday, following the adoption of resolutions.

"Svoboda".

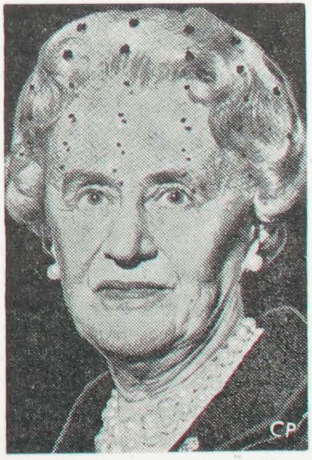

SEEKS RIGHTS FOR WOMEN — Mme. Therese Casgrain is a founder of the Movement for Women's Rights in the province of Quebec. She is also a former CCF leader in the province. (CP Photo)

Семен Скляренко

Володимир

(Уривок з історичного роману)

У цю ніч княгиня Рогніда не лягала спати. На Горі погасли вогні, з-за Дніпра, відбиваючись жовтним колом на плесі, виплив місяць. Київ, передграддя, Поділ оповила глибока тиша, час від часу її порушували голоси сторожів на городницях та крики заблуканих птахів на просередах і косах Дніпра, все, здавалося, спало — земля, вода й небо.

Тільки княгиня Рогніда не спала — вона сиділа біля розчиненого вікна в своїй спочивальні, дивилась на стіни города, кручі Дніпра, далекі, далекі ліси й луки, але нічого не бачила; дослухалась до притишених шумів і голосів ночі — й нічого не чула; безліч думок пропливали в її голові — безрадісні, сумні, невтішні.

Рогніда згадувала, як у далекі дні своєї молодості щиро полюбила князя Володимира і, ніби дорогоцінний дарунок, усе життя носила цю любов у своєму серці.

Є на світі різна любов — одні поринають у неї, але швидко пересвідчуються, що це тільки лжа й обман; інші люблять так буряно і з таким жаром серця, що в тому вогні згорають; щасливі ті, кому доля судила тиху зовні, спокійну, але невгасиму любов — вона, як сонячне проміння, зігріває серця живучих...

Рогніда полюбила князя Володимира несподівано, після великої бурі, коли в неї нікого й нічого не лишилось у світі, коли, як здавалося їй, уже краще було й не жити, — тоді перед нею з'явився той, кого вона напередодні тільки ненавиділа й проклинала, хто вбив її батька й братів, але хто виявився набагато кращим, справедливішим, дужчим, ніж усі люди.

Вона віддала йому все, що мала, дівоцтво, красу, серце, полюбила так, що забула гіркоту втрати батька свого й братів, покинула отчий дім, пішла за коханим і згодна була йти поруч, ким би він не був — князем чи рабом, куди б він її не повів — на життя чи смерть; це не було безумство, ні, це була справжня любов.

Єдине, чого в них не вистачало й що пізніше завжди боляче ранило серце Рогніди: вона не сказала йому тоді про свою безмежну, пристрасну любов; Володимир суворий воїн і князь — не зумів сказати їй про себе, — втім, чи мусять люди неодмінно про це говорити: любов освячує життя, життя утверджає любов!

А хіба життя не утвердило їхньої любові? Двадцять п'ять літ — о, як це багато, а всі ж ці літа вони жили в турботах і невпинному труді, князь Володимир ходив і ходив у походи, вона була йому вірною жоною, княгинею, господинею великого й багатого дому, матір'ю живих і мертвих дітей...

Цього, здавалося, було й досить, щоб дожити життя, князь Володимир досягнув усього, що хотів, вона достойно йому в цьому допомагала, разом вони випестили міцну родину, невдовзі їх ждала тиха, спокійна старість...

Так що ж трапилось? Пізня ніч, княгиня Рогніда сидить біля розчиненого вікна, бачить місяць у небі, плесо Дніпра, на якому тремтить-переливається срібна доріжка... Усе, як колись, і все зовсім не так, як раніше, бо не спить вона, поруч у теремі не спить, либонь, і князь Володимир, але вони вже не можуть піти одне до одного, Рогніда не сміє покласти стомленої голови на його дуже плече, вони мучаться й страждають, а десь далеко-далеко, там, де закінчується місячна доріжка, пливе лодія, що везе до Києва царицю Анну.

Що ж це — любов? Рогніда вірить Володимиру: він не любив і не любить цариці Анни... Зрада? Ні, вона боїться навіть вимовити це слово, бо зраджують тільки тоді, коли до цього по-справжньому люблять... Тоді — неправда, лжа, обман?!

Але що образа, легковажна зрада і навіть неправда для люблячого серця? У цю пізню нічну годину, незважаючи на все, що сталось, незважаючи на біль, гіркоту, розпуку, Рогніда відчула, що любить Володимира так само, як любила колись, на зорі своєї молодості, а може, навіть і більше, бо все проходить, все минає, а справжня, щира любов — вічна, вона нагадує дивний камінь ізмарагд, що завжди випромінює сяйво, вона — зоря, що світить тим яскравіше, чим темніша ніч навкруг.

Проте що ця, її, Рогнідина, любов, гірко те, що він — князь Володимир — не любив і вже не полюбить, повік не взнає ціну її любові.

А ніч ішла... У тиші Рогніда чула, як на Горі вдарили копитами й зупинились біля терема коні... Вона прокинулась від своїх дум і пригадала — це ж сама веліла рівно опівночі запрягти у візок пару коней. Веліла! — це звучало тепер дивно, але останній загад княгині Рогніди виконаний — коні стоять біля терема.

Що ж — так і буде, зараз Рогніда навіки

залишить терем, палату, всі речі, до яких звикла, і цю спочивальню, в кутку якої стоять два ложа... Два ложа, вікно, з якого видно Дніпро, гілля, до якого можна дістати рукою, квіти, — о, скільки хорошого, ніжного, теплого пережито за довгі літа в цій спочивальні. Прощай, прощайте!

На мить майнула думка — вийти в переходи, пошукати, знайти й попрощатись з Володимиром? Ні, вони вже попрощались. Ні вона йому, ні він їй нічого сказати не зможуть...

„А може, — подумала Рогніда, — він стомився в далекій дорозі й спить? Ні, я не смію і не буду його турбувати..."

Проте вона залишала в теремі не тільки мужа — тут були діти її, з ними вона хотіла й мусить попрощатись.

Рогніда запалила свічу, вийшла в переходи, де було порожньо й дуже тихо, зайшла до палати Предслави, до палати поруч, де спочивали сини.

Усі вони спали: у відсвіті місяця й жовтому промінні свічі Рогніда бачила їхні спокійні обличчя...

„Прощайте! — не сміла їм сказати, аби не побудити, але подумала мати. — Прощайте, мої діти, не згадуйте лихом своєї матері, не осуджуйте її, може, колись ви зрозумієте й подякуєте мені...."

І все ж Рогніда не стрималась — якщо не можна всіх, то вона поцілує хоч одно рідне дитя. Тихо схилившись, вона притулилась до чола дочки Предслави, поцілувала...

Предслава прокинулась, розплющила заспані очі, побачила перед собою обличчя матері, щоки, по яких котились сльози.

— Мамо! — пролунало в палаті.

Рогніда погасила свічу, — ложе, дочку, речі освітлювало тільки місячне проміння...

— Ти чого, мамо?

— Спи, спи, дочко...

„Це тільки сон", — подумала Предслава і знову склепила вії...

У переходах княгиню ждала ключниця Амма. Вона була одягнута так, як у дорогу: зав'язала голову шаллю, накинула на плечі опашень.

— Так що ж тепер буде? — запитала Амма в Рогніди.

— Ти про що говориш? — здивувалась Рогніда.

— Адже ти, княгине, їдеш звідси?

— Так, їду...

— І я їду з тобою... Що нам брати?

Стара ключниця, кормилиця Рогніди, що ростила, виховувала її, допомагала, дивилась тепер люблячими очима на княгиню, готова була йти за нею всюди, куди та звелить.

Але сама Рогніда була вже не такою, якою її раніше знала Амма, — на ключницю дивились надзвичайно смутні, замислені, далекі від цього світу очі, і голос у Рогніди був інший — рішучий, твердий, холодний...

— Я йду звідси, Аммо, навіки...

— Куди? Куди, княгинє?

— Не питай! Я буду недалеко, але ніколи не прийду сюди і ніхто з Гори не повинен приходити до мене.

— Ходімо разом, княгинє...

— Ні! Ти залишишся тут і кормитимеш, доглядатимеш дітей моїх, ти повинна дбати також і про князя Володимира... Чуєш? Так зроби — і прощавай, Аммо! Ти заступила мені колись матір — і я цього ніколи не забуду, так заступи ж тепер мене.

Вона обняла й поцілувала Амму. Разом вийшли в двір. Там біля ґанку стояв запряжений двома кіньми критий візок. Княгиня Рогніда сіла. Коні рушили. У віконці візка видно було бліде її обличчя...

Рогніда помилялась, думаючи, що князь Володимир спочиває, — ні, він навіть не лягав спати, чув, коли Рогніда пройшла в переходах, бачив, як вона сіла у візок, поїхала до воріт Гори.

Біль краяв його душу, серце. Він розумів, що Рогніда робить справедливо, покидаючи Гору, вони мусять розлучитись, і чим швидче це станеться, тим легше буде їм обом...

Йому хотілось одного — попрощатись з Рогнідою якось по-людському, щиро, правдиво. Він хотів, побачивши візок, а пізніше Рогніду, бігти в двір, стати поруч, може, обнятись, поцілуватись, — нехай усі знають, як їм важко!..

Та навкруг лежала Гора, темна, мовчазна, нібито сонна, але невсипуща, пильна, що завжди — вдень і вночі — сотнями очей позирала на княжий терем, стежила, що там робиться, — князь Володимир не вийшов, дивився, як візок котиться до воріт, зникає там, зник...

Тоді йому стало легше — не він, а сама княгиня Рогніда розсудила, як їй слід робити, це вона визначила свою долю... Поголос, ні, навіть поголосу на Горі не буде — княгині вільно робити так, як велять серце й розум.

Князь Володимир, правда, не міг зрозуміти, чому Рогніда, якій він давав пожалування — кращий город Русі, і яка, крім того, мала

великі скарби тут, на Горі, чому вона залишила тут усе своє багатство, поїхала, нічого не взявши з собою, в темну ніч?

На світанні, коли до нього прийшов воєвода Вовчий Хвіст, князь довідався, що зробила княгиня Рогніда вночі.

— За воротами Гори, — розповідав воєвода, — княгиня веліла їхати до церкви над Почайною. Там ждав священик, який охрестив її і постриг у черниці. Після того вона поїхала на двір у Предславині... Немає вже княгині Рогніди, є черниця Анастасія...

— Немає княгині Рогніди... є черниця Анастасія, — тихо промовив князь Володимир і спроквола пішов до вікна.

Там дуже повільно народжувався світанок, за стіною Гори видно було голубувате плесо Дніпра, що світилось нібито зсередини, жовті, ледь рожевуваті коси, темно-сині ліси на лівому березі.

— Черниця Анастасія! — глухо повторив князь Володимир, торкнувшись руками холодного підвіконня.

Йому стало легше — ці слова прозвучали дивно, якось здалеку, в палаті, звідки видно було новий день, світанок... Тепер він вільний робити так, як вимагає кипуче життя...

Але робити так, як вимагало життя, бути вільним і не відповідати за те, що він содіяв, князеві Володимиру було дуже важко і просто неможливо.

Одягнувшись у своє звичайне темне платно й накинувши на плечі багряне корзно, він спустився в сіни, де стояли вже воєводи й бояри, велів їм іти й ждати його в Золотій палаті, а сам пішов до стравниці, де звичайно збиралась перед світанком уся княжа родина.

У стравниці горіли ще свічі. Родина зібралась — у кутку стояла дочка Предслава, ближче, під стіною, — сини, всі вони привітали батька, тільки він переступив поріг, з дверей вийшла й вклонилась ключниця Амма.

Одного тільки сина — Ярослава — не було. Але князь знав, що він хворий, лежить і ще довго, либонь, лежатиме з пошкодженою ногою в палаті.

У стравниці був уже приготований сніданок — на столі парували страви, лежав накраяний хліб, приємно пахло смаженим м'ясом, рибою — лишалось сісти й їсти, вкусити від кожної з страв...

І все ж тут було не так, як раніше. Коли Володимир ступив до столу, щоб сісти в своє крісло, а сини й дочка хотліи сісти на лавах, враз стало помітно, що ще одно крісло, поруч із місцем князя, стоїть порожне — це було місце княгині Рогніди.

Звичайно, в цьому винен був сам князь Володимир — він мусив раніше сказати ключниці, щоб та непомітно прийняла крісло, але зараз уже пізно було щось робити.

— Будемо їсти, — намагаючись не виказати свого хвилювання, промовив князь.

Діти і він сам сіли до столу, у мовчанні стали їсти, правда, нікому з них їжа не йшла на душу. Холодно, смутно було в стравниці, холод і пустка обгортали їхні душі, князь Володимир відчував на собі погляди дітей, на нього здивованими, сполоханими очима дивилась навіть ключниця Амма...

Князь Володимир розумів, що так мусило бути, — жити всім їм як і раніше не можна. Знав він і те, що буде боляче, гірко, страшно...

Але це було більше ніж страшно, особливо ж страшним було мовчання, яке панувало в стравниці. Мовчав князь, мовчали діти, ключниця Амма вийшла з стравниці так тихо, що ніхто не почув її кроків.

— Діти мої, — не витримав князь Володимир, коли закінчився сніданок, і сам не пізнав свого голосу. — Я думав... я хотів вам сказати, що моя жона, а ваша мати назавжди пішла звідси...

Діти дивились тривожними очима на нього, звичайно, до них долинула чутка про те, що сталось, але вони ждали, хотіли знати, що ж їм скаже батько?

— Ми з княгинею Рогнідою розлучились, — повів далі князь, — бо я, перемігши ромеїв зажадав у них, знаючи їх лукавство й хитрість, вінця василевса і руки царівни Анни — сестри василевса... Нині я маю вінець і взяв у жони царівну Анну...

Він промовив ці слова, розповів усе про себе й Рогніду щиро, чесно, правдиво, але обірвав мову, бо раптом стиснуло в горлі, якусь хвилину князь Володимир, заплющивши очі, мовчав, нібито думав.

— Я не хотів образити й нічим не образив матері вашої княгині Рогніди, — хрипко говорив він, — коли ми розлучались, я давав їй землі, городи, все, що вона забажає, але вона відмовилась від усього, нині вночі прийняла християнство, постриглась у черниці й наречена Анастасією, ніколи вже не повернеться сюди, на Гору, а як черниця житиме на дворі в Предславині...

Діти мовчали. За скупими словами батька-

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ У ВОЛЕЙ, Б. К.

Заходами пров. екзекутиви Союзу Українок Канади на Бріт. Колюмбію, відбувся окружний з'їзд в неділю, 12 вересня, 1965 р. В з'їзді взяли участь дооколичні відділи, члени інших складових організацій СУС.

Програма з'їзду почалась ще рано Службою Божою в церкві, яку відслужив Всеч. о. П. Блажук. Дальша програма з'їзду відбулась в церковній авдиторії. Спільний обід відбувся старанням місцевого відділу ім. Ольги Кобилянської.

З'їзд відкрила голова пров. екзекутиви, пані П. Клюкевич, і після оформлення президії з'їзду, привітавши делегаток та гостей зясувала деякі ділянки пророблоної праці, особливо зорганізування двох нових відділів у Б. К. — в Кемлупс і Ерессі. Всіх відділів у Б. К. тепер є 9. Пані Клюкевич зложила привіт новозорганізованим відділам.

Після цього екзекутива вшанувала квітами пані Д. Масцюх, уступившу голову пров. екзекутиви за її 4-річну працю як голови та взагалі за її ідейність і посвяту в громадській праці.

Головну доповідь на з'їзді виголосила пані Анастасія Рурик, бувша голова Союзу Українок Канади та довголітня секретарка Союзу при центральній управі. У своїй обширній доповіді пані Рурик дала образ початків організаційної праці Союзу Українок Канади, зясувала завдання української жінки та її ролю в родині і в громадському життю. „Від того часу — говорила прелеґентка — обставини багато змінились. Участь українців зросла до великої міри на всіх ділянках нашого життя, а головно в ділянках культурних, політичних та комерційних. Із розвитком та зростом виринають також великі проблеми для розв'язання, як що ми хочемо заобезпечити наше існування як українці в Канаді. Українцям в цей час не бракує ані грошей, ані відповідних на становищі людей, хай же в нас не бракує доброї волі, спільної праці, а найбільше сильної постанови забезпечити нашу будучність через відповідне виховання наших дітей в почутті гордости на своє походження.

Слідували привіти відділів: пані: П. Кіндрачук — Вернон, П. Олексій — Ерессі, М. Микитишин — Бирнабі, Л. Кут — Ванкувер, О. Зучок — Волей. Привіт від старшого СУМК зложила панна Савеля Москаль — Ванкувер.

Культурна освітня референтка, пані Є. Елиняк заявились за проектом вечорів навчання української мови як для матерів так і для молоді. Комітет мистецтва і музею улаштував гарну виставку речей з вишивок з Бирнабі і Волей та з філії музею у Ванкуверї. Пані А. Лазарович зробила заклик до учасників, щоб дарували речі до музею. Слідували звіти: від ТУС — п. В. Дзюбенко, від Народного Дому у Ванкуверї — п. В. Книгніцький, голова цер. громади у Волей — п. В. Арійчук, голова цер. громади у Бернабі — п. А. Човганюк.

Під час з'їзду відбувся концерт під управою Комітету, до якого входили Всеч. о. П. Блажук, О. Дзюбенко і Є. Еленяк. Концертові точки складались з хорових пісень, танків, деклямацій, гри на фортепіяно і сольоспіву. Ми були горді з того, що більшу частину нашого концерту виконувала наша молодь. Наприкінці з'їзду відбулася розігравка в користь пров. екзекутиви.

Кінцеве слово виголосила пані М. Вакалюк — заст. голови пров., зложивши подяку учасникам з'їзду. З'їзд закінчено відспіванням обидвох гимнів.

Жіноче т-во подало вечірню перекуску. З'їзд залишив у присутніх на нім дуже гарне враження, бо тільки дорогою організаційної діяльности можемо себе приготовити до послуг громаді і свого народу. Ніщо не дає людині такого глибокого почуття приналежности до громади, суспільства, як спільна праця в організації.

Під час з'їзду, учасники його, оцінюючи працю провінц. екзекутиви, зложили жертви на організаційний фонд 117 дол. Жертводавці: По 10 дол. — відділи: ім. Лесі Українки — Ванкувер, св. Ольги — Вернон, ім. Ольги Кобилянської — Волей; по 5 дол. — пані: Д. Масцюх, О. Кіндрачук, П. Фіґуш, О. Парасій, П. Кіндрачук, М. Василович, відділ ім. О. Пчілки в Бернабі, пані Москалик, Ф. Богдан; по 2 дол. — пані Микитен, С. Деміон, Є. Елиняк, А. Рурик, О. Сироїд, К. Бабійчук, Л. Кут, Н. Воробець, В. Маскаль, М. Вакалюк, Л. Митрук, А. Човганюк, відділ ім. Лесі Українки — Ерессі, Д. Кук, А. Лазарович, А. Кроліцька, пані Татарин; по 1 дол. — О. Дзюбенко, В. Книгніцький, О. Зучок.

Ольга Кіндрачук і Кароля Деміон — секр. з'їзду

князя вони відчули, що шляхи його й матері Рогніди розійшлися, вони тепер чужі одне одному, але як бути їм, коли в них один батько і одна мати?

— От я все вам і сказав, — тихо закінчив князь. — Русь перемогла Візантію, був я князем, нині став василевсом нарівні з імператорами ромеїв і німців, християнин я, скоро охрещу й Русь, вас, діти мої, також прошу охреститись разом зі всіма...

Але це було не те, що він хотів їм сказати, — він не міг говорити про своє горе й муку.

Діти схилили голови — вони вже не дивились на отця свого, жах того, що сталось, невблагано й грізно вставав перед ними.

— І ще вас прошу, діти мої, — якимсь благальним голосом промовив він, — коли до Києва приїде з города Константинополя сестра імператора ромеїв, моя жона Анна, поважайте її хоча б як царицю... Прошу вас про це!

І тоді в стравниці прозвучав тихий, але страшний стогін: то, схиливши голову на руки, плакала-квилила дочка Предслава, вона пригадала минулу ніч, заплакане обличчя матері, все, що видалось їй тоді сном, — ні, це був не сон, то плакала і десь нині плаче мати їхня Рогніда, а тут, у стравниці, плакало, стогнало, квилило її серце — рідне дитя.

— Мовчи, Предславо! — обірвав цей стогін-плач князь Володимир. — Я все сказав вам, діти мої. Не судіте, не кляніте, важко вам, але ще важче мені, проте нічого, нічого вже не можу змінити.

Він швидко пішов до дверей — там ждали його мужі, ждала Русь!

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

СИНИЧКА

Надворі стояли великі морози. Кожного ранку я біг в садок, де ми з татом зробили годівницю для птахів. Тато влаштував там дощечку, а я сипав на неї різні крихти та зерно.

— Пташок треба оберігати, — сказав тато, — вони знищують шкідників саду.

Одного ранку я побачив, що біля огорожі щось темніє. На снігу лежала синичка.

Вона майже не рухалась. Я взяв пташечку в руки і почав дихати на неї, щоб зігріти її.

Дома ми з мамою поклали синичку в клітку на вату і поставили її ближче до печі.

Раптом пташка ніби прокинулась. Вона відкрила оченята, скочила на ніжки і голосно-голосно зацвіріньокала. Я поставив їй в клітку чашечку з крихтами і блюдце з водою.

Синичка наїлась, напилася води і стала плигати по клітці.

Так жила в нас синичка в клітці. Вона вже літала по кімнаті і в клітку поверталася тільки їсти. Я боявся, щоб пташка не вилетіла і не загинула без їжі. Правда, тато не раз розказував мені, що синички догадливі. Вони всю зиму можуть триматися того місця, де їх підгодовують.

Синичка зробилася зовсім ручною. Одного разу, коли бабуся провітрювала кімнату, пташка вилетіла. Я довго шукав її.

— Дуже добре, що вона полетіла, — сказала мені мама. — Твоїй синичці на волі зараз краще, ніж у клітці. — Тато додав:

— Синичці скоро треба буде мостити гніздечко, а не в клітці сидіти.

А я тільки боявся, щоб вона знову не замерзла.

За Г. С.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Забілів від снігу гай —
Глянь! Їде Святий Миколай...
Іде з янголом ясненьким,
Усміхаючись миленько.

Він про нас всіх памятає,
Нагороди зготовляє,
Нам даруночки приносить
Й за нас в Бога ласки просить.

О, наш любий, святий Отче,
Зглянь над нами! Найдорожчу
Радість нам велику дай:
Моли Бога за наш край!

„Д."

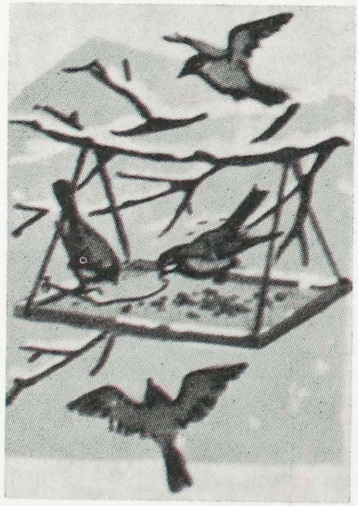

СОН ГАННУСІ

Вже Миколай на подвірку...
— Дайте, дайте мені зірку,
ту малесеньку!

Святий злинув гень на гірку,
зірвав з неба одну зірку,
ту срібнесеньку.

А я її за пазуху,
йду по сніжку, білім пуху:
тут, тут зірка є!

Та гляджу на зірку нишком
моя зірка — ой, ой лишко,
дрібні сльози лле:

— Пощо мене держиш в себе
таж на яснім, чистім небі
Я світила всім!?

Я злетіла знов на гірку
і вчепила ясну зірку
нехай світить всім!

(м. п.)

Грицько Бойко

ЮРКО І МОЛОКО

— Ану, скажи: „МО-ЛО-КО".
— МОНЯ! — випалив Юрко, —
МОНЯ!
— Що? Не вмієш? Навчимо!
Вимовляй за мною: „МО"...
— МО.
— Бачиш, як нам повезло?
Значить, вимовиш і „ЛО"?
— ЛО!
— Дуже добре! Ну й Юрко!
А тепер повторюй: „КО".
— КО!
— Молодчина ти, Юрко!
Ану, скажи: „МОЛОКО".
— МОНЯ!

ГРУДЕНЬ

Всі річки тепер в обнові. —
Біле скло над бережком.
Ходить Грудень по діброві,
Застеляє світ сніжком.

Вишні в інею розквітли,
І в кожухах всі дубки.
Позирають ночі світлі
В розмальовані шибки.

Є вже саночки новенькі,
Є хороші ковзани.
А мороз веселий дзенька,
Налітає з далини!

І така привітна й люба
Тиша білої зими,
І в кімнаті тепла груба,
Й нові книги на столі.

Т. Масенко

КАРТИНКИ

Люба і Галинка розфарбовували однакові картинки. Галинка швидко розмалювала зеленою фарбою дах і почала рожевою малювати будинок. Їй кортіло швидше намалювати.

Зелена фарба висохнути не встигла, змішалася з рожевою, і будиночок у Галинки вийшов брудний і негарний.

А Люба не поспішала. Вона зачекала, поки дах у її будиночка добре просохне, і тоді вже почала розфарбовувати далі. У Люби будинок вийшов чистий і красивий.

— У тебе в альбомі папір гладенький, а в мене шерехатий. Давай мінятися, — попросила Галиночка.

Помінялися. Почали вони розмальовувати нову картинку. І знову — в Люби добре вийшло, а в Галинки нічого не вийшло.

— Це пензлик у мене поганий. Дивись, який патлатий. Дай я твоїм помалюю, — попрохала Галинка Любу. І та знову погодилась.

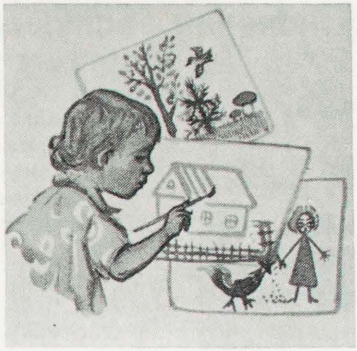

Але й з третьою картинкою вийшло в них те ж саме. У Люби картинка — як надрукована, а в Галинки знов усі фарби змішалися і потекли по малюнку.

— Ти старша, і в тебе рука більша, тому картинки в тебе гарні, — сказала Галинка.

А брат Сергійко підійшов і каже:

Рука тут ні до чого. У ведмедя лапа ще більша, а чи багато користі від цього? Який з нього художник? А ось у кого є терпеливість, в того й папір гладенький і пензлик не розпатлачується.

В. Карасьова

ПРИНАДА

Ке-ей!.. Ке-ей! — прилетіли в дубняк сойки. Голубокрилі, з чубиками — ласують жолудями.

Якась пустуха — скік униз! Та жолудь дзьобом — цок!

Схопився Жук — ловити сойку! А вона жолудь і впустила...

Жук його — хап.

— Однесу додому! — каже.

— Навіщо? — здивувався Тимко.

— Приманю її... В будку!

Л. Шиян

ДЛЯ КОГО ГОЛКИ В ЇЖАКА

Якось восени захопив лисицю в полі дощ. Вимокла як хлющ.

Похнюпила вона голову та й чалапає по калюжах. Коли гляне — кущик стоїть. Лисиця — до нього. Прибігає, аж там їжак сидить. Від дощу сховався.

— Посунься! — буркнула лисиця і штовхнула їжака в бік. Штовхнула — та аж завищала з болю. — Ой лихо! До тебе ж торкнутися не можна. Чом ти не поголиш оцю гидку щетину?

— Спасибі за раду, але вона не для мене, — мовив їжак.

— Та ти подумай, — казала далі лисиця. — Що в тих голках гарного? Тільки сусідів одганяти. Поголи їх, бо всі друзі тебе одцураються і..

— Мої голки не для друзів, — перебив їжак, — вони для ворогів.

В. Росін

НАЙБІЛЬШЕ БАГАТСТВО

(ТУРЕЦЬКА КАЗКА)

Один юнак скаржився на свою бідність.

— Чого ти скаржишся, хлопче? У тебе ж є велике багатство, — сказав йому дідусь.

— Де ж воно? — здивувався юнак.

— Твої очі. За скільки б ти продав одне око?

— Ні, свої очі я не віддам нізащо в світі!

— Гаразд. То дай мені свої руки, а за це я осиплю тебе золотом.

— Ні, своїх рук я не віддам і за гору золота.

— Тепер ти сам бачиш, який ти багатий: у тебе є те, чого не купиш ні за які гроші, — сказав дід.

Почесне відзначення заслуженої членкині

Світлина з членок і заряду т-ва під час відзначення. Зліва направо у першім ряді сидять пані: Марія Григорчук — заст. голови, Анна Савчук — секретарка, Анастасія Григорчук — вшанована членка і почесна голова, Михайліна Козяр — голова, Стефанія Савчук — касієрка; другий ряд стоять пані: добр. Глуханюк, Фіялка Площанська, Анна Кійко, Текля Шевчук, Емілія Ганчарик, Марія Бурла, Розалія Зурковська. Бракує на знимці — Марії Грицай, Олесі Григорчук, Катерини Качківської, Катерини Яловеги, Еви Шевчук, Євгенії Макух і Марії Бурдейної.

ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

Містечко й околиця Етелберт заселена майже самим українцями, які заїхали сюди ще в 1897 р. Саме містечко Етелберт має тепер около 600 мешканців. Напочатку у нашім містечку було мало українців, аж від 1911 року почали все більше приїжджати і поселюватись українці, як на фармах, так і в місті.

Найстаршою організацією серед українців в Етелберт був, так званий, Аматорський Кружок і Жіноче Запомогове Товариство. Щойно у 1937-ім році зорганізувалось тут Жіноче Товариство ім. Св. Ольги і вписалось до Союзу Українок Канади. Напочатку вписалось до т-ва 21 членок і стало одним з активних відділів Союзу Українок у Манітобі.

Від самих початків громадського руху завжди являються провідні одиниці, які надають праці, стають у проводі та з посвятою віддають свої труди громаді. Такою піонеркою провідницею була у нас пані Анастасія Григорчук. Спочатку в Аматорськім Кружку була його душею й визнана ним як талановита аматорка. Коли зорганізувався відділ Союзу ім. Св. Ольги, була його довголітною головою. На провінц. з'їзді Союзу Українок в Манітобі була вибрана головою Провінціяльної Екзекутиви на провінцію Манітобу і положила там багато праці, відвідуючи існуючі відділи та організуючи нові. Її статті на організаційні теми можна побачити в „Українськім Голосі" ще на початках розвитку нашого громадського життя в Канаді.

В м. квітні 1965 року, на зборах жіночого т-ва членки відділу відзначили свою довголітню провідницю. Пані Михайлина Козяр, голова місцевого відділу, відповідним словом оцінки заслуженої пошани, вручила пані Григорчук Грамоту Союзу Українок Канади за її щиру, активну і довголітню працю.

В додатку до вручення Грамоти відділ з цієї нагоди зложив $10.00 на ювіл. фонд журнала „Промінь", з побажаннями йому найкращих успіхів дальшої праці.

За відділ, **Михайлина Козяр.**

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляємо наших читачів, що від 1-го січня 1966 року, ми примушені піднести ціну на передплату „Променя" з $3.50 на $4.00 в Канаді, $4.50 поза границю Канади.

До цього змушують нас обставини, а головно кошта видання. Через останніх кілька років журнал мав недобір і, коли б не те, що відділи та одиниці піддержували його пожертвами, ми були б не могли його видавати. Тих 50 центів для кожної передплатниці не зробить великої різниці, а для журнала це велика поміч.

Однак даємо нагоду всім нашим передплатницям до кінця м. грудня ц. р. вплатити свою передплату наперед на рік, або й більше по старій ціні $3.50. З днем 1-го січня 1966 року річна передплата буде виносити $4.00 на рік.

ВИДАВНИЦТВО і АДМІНІСТРАЦІЯ

Щойно вийшла з друку НОВА КНИЖКА

БАТЬКИ і ДІТИ

Тоні Горохович

— Видання Союзу Українок Канади.
— Рекомендуємо цю книжку кожному українському домові.
— Книжка цінна своїм змістом.
— Авторка розглядає питання виховання української молоді, означує ролю батьків у виховальній праці дома, в громаді, в суспільстві.

Стор. 136. Ціна — $1.50

Замовлення висилати на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamiltn, Ont.

на є матірю двох синів, яких домашнім вихованням клопоталась та й які опісля осягнули академічну освіту.

Пані Катерина Сіра, складаючи пожертву на „Промінь" засилає йому найкращі побажання, багато успіхів, а головно бажала б, щоб журнал виходив два рази на місяць. Редакторці нашій, пані Наталі Когуській бажає кріпкого здоровя. **Приятелька**

У першу річницю смерти мого незабутнього мужа і батька, бл. п. Івана Полонича, який упокоївся 5-го листопада 1964 р., вшановуючи його світлу память засилаю 5 дол. на ювілейний фонд „Променя".

З нагоди пятиліття журнала засилаю редакторці Н. Когуській та співробітницям найкращі побажання.

Марія Полонич, Ванкувер, Б. К.

Замість вінка на свіжу могилу нашої дорогої Матері, бл. п. Софії Майби, яка упокоїлася 7-го листопада в госпіталі у Сван Ривері, Ман., складаємо 10 дол. на ювіл. фонд журнала „Промінь".

Д-р Ігор і Галина Майби, Вінніпеґ

В роковини смерті моїх дорогих родичів — батька, бл. п. Петра і матері, бл. п. Марії Огризлів складаю на ювілейний фонд журнала „Промінь" 10 дол. з побажаннями його корисної праці.

Євгенія Соломон, Вінніпеґ

На невянучий вінок, нашій дорогій членці і щирій працівниці товариства, бл. п. Евдокії Кирилюк, яка по тяжкій недузі упокоїлась 2-го березня 1965 р. відділ Союзу Українок Канади ім. Л. Українки у Ванкувері складає 5 дол. на ювіл. фонд „Променя".

Марія Полонич

Сьогодні пересилаю передплату на журнал „Промінь", який для мене є дуже дорогий і цінний. Хай Господь дає вам сили, здоров'я ту неоцінену працю провадити, ширити його на добро української жінки в Канаді. Засилаю мою передплату на два роки і скромний ювілейний фонд.

М. Т. Панчишин, Едмонтон

ВИКАЗ ЮВІЛЕЙНИХ ПОЖЕРТВ

Відділ ім. Л. Українки при Катедрі Преєв. Тройці — Вінніпеґ з нагоди Свята Книжки й відзначення 5-ліття „Променя" —	$125.00
Пані Ю. Никіфорук — Торонто —	100.00
Відділ ім. св. Ольги — Вегревил, Алта. —	25.00
Відділ ім. Доньки України — Флин Флон, Ман. —	25.00
Пані Катерина Сіра — Флин Флон —	25.00
Відділ ім. О. Басарабової — Торгилд, Алта. —	15.00
Відділ ім. Ганни Барвінок — Монтреал —	15.00
Відділ ім. Св. Ольги — Етелберт, Ман. —	10.00
Відділ ім. Л. Українки — Гемилтон —	10.00
Відділ ім. Калина — Гемилтон —	10.00
Пані Ґеня Соломон — Вінніпеґ —	10.00
Пані П. Саламандик — Едмонтон —	10.00
Д-р Ігор і Галя Майби — Вінніпеґ —	10.00
Відділ ім. Л. Українки — Агесіз, Б. К. —	9.00
Із збірки на похороні бл. п. Дмитра Черновського Транскона —	6.50
Відділ ім. Л. Українки — Росборн, Ман. —	5.00
Пані О. Карпяк-Бенцал — Міннеаполис, Мінн. —	5.00
Пані М. Паланич — Венкувер —	5.00
Пані Галя Майба — Вінніпеґ —	5.00
Пані Галина Богонос — Вінніпеґ —	5.00
Пані Марія Ґаук — Едмонтон —	5.00
Пані А. Погранична — Ніяґара Фалс —	5.00
Пан Л. Кіслюк — Ніяґара Фалс —	5.00
Відділ ім. Л. Українки — Венкувер. На невянучий вінок бл. п. Евдокії Кирилюк —	5.00
Пан В. Іщенко — Вінніпеґ —	5.00
Пані Ачна Данильчук — Вінніпеґ —	5.00
Пані Марія Скорохід — Торонто —	3.00
Добр. Анна Ґоргіца — Скарборо, Онт. —	3.00
Пані М. Романюк — Ривертон, Ман. —	3.00
Пані П. Параш — Гемилтон —	3.00
Пані І. Матієшин — Торонто —	3.00
Пані М. М. Гавриш — Пойнт Клир, Кве. —	3.00
Панна А. Наливайко — Куксвил, Онт. —	3.00
Пані І. Ґудзовська — Торонто —	3.00
Пані М. Веньґер — Форт Вілліям, Онт. —	3.00
Пані М. Клодницька — Венкувер, Б. К. —	3.00
Добр. Марія Грицина — Вінніпеґ —	2.50
Пані О. Карманін — Торонто —	2.00
Пані П. Остапчук — Торонто —	2.00
Пані М. Малик — Драйден, Онт. —	2.00
Пані І. Лангер — Торонто —	2.00
Пані М. Бурак — Бімзвил, Онт. —	2.00
Пані Марія Колтек — Вінніпеґ —	2.00

По $1.50: Г. Мулик — Едмонтон; М. Харик — Сарнія, Онт.; Р. Г. Кларк — Кингстон, Онт.; М. Кіслюк — Ніяґара Фалс; Й. Семенців — Ошава; М. Буряник — Торонто; Н. Крізель — Порт Кредит, Онт.; Д. Телюк — Торонто; А. Домет — Келовна, Б. К.; А. Гриньків — Емесбурґ, Онт.; О. Вонітова — Венкувер; М. Квасниця — Дависвю, Онт.

По $1.00: Ольга Радчук — Гемилтон; Н. Жовкевич — Содборі, Онт.; В. Ліщина — Торонто; А. Ґаба — Ґренд Велей, Онт.; А. Ґулевич — Монтреал; С. Яхимець — Виловдейл, Онт.; Ф. Романюк — Вилсонвил, Онт.; М. Качура — Бімзвил, Онт.; М. Панчишин — Едмонтон; М. Совсун, М. Трач і пан Г. Угринюк — Вінніпеґ.

По 50 ц.: К. Чиж — Саскатун, Саск.; Ю. Ґушуляк — Форт Френсес, Онт.; Л. Драпак — Торонто; М. Гикава — Вінніпеґ; А. Міщук — Ґилберт Плейнс, Ман.; М. Король — Кемсек, Саск.

Жіноче товариство ім. Доньки України в Ніяґара Фалс, Онт. улаштувало Свято Книжки й при тій нагоді перевело збірку на журнал „Промінь". Жертви зложили:

По $2.00: пані Погранична і Сиротюк; по 1 дол.: о. Гуцуляк, о. Метулинський, — пані: п. Гладинюк, п. Бишоп, п. Губка, п. Нагірна, п. Сало, п. Кокор, п. Ленц, п. Пизик, п. Крестовська й п. Когут і панове: пп. Лисий, п. Каміновський, Л. Кіслюк і Г. Гладинюк — разом $21.00.

С. Когут

ПОПРАВКА

В ч. 8-9 на стор. 30, у виказі пожертв „на імпрезі в Торонто" було помилково пропущено імя пані Анни Стахів, яка зложила 1 дол. на ювіл. фонд.

З ювілею у Флин Флон. Перший ряд зліва направо за столом — добр. Труфин, п. Марія Білоус — гість-промовець, п. Гафія Перепелюк — голова відділу, п К. Сторожук, п. Л. Киба, п. К. Сіра, п. В. Ґерега. Стоять пані: п. Сморгай, п. Віцко, п. В. Долинська, п. Скварчук, п. М. Клевчук, п. А. Олійник, п. Андрейчук, п. Скварчук, п. Малюта, п. Мендро, п. Процюк, п. Тодощук, п. Ясетюк, п. Попадин, п. Доброгорська, п. Хохоляк.

25-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ ДОНЬКИ УКРАЇНИ ФЛИН ФЛОН, МАН.

Заходом заряду відділу відбувся 25-літній ювілей існування нашого організованого жіноцтва.

Свято відбулося в середу, 8-го вересня, 1965 р. вечером за таким порядком: год. 6.00 веч. відправлено в церкві св. Юрія у Флин Флон вдячний Молебень при участі нашого Дост. гостя в особі ВПреп. о. протопресвітера д-ра С. В. Савчука, принципала Колегії св. Андрея у Вінніпезі, місцевого священика Всеч. о. Е. Труфина. На свято прибула шан. пані Марії Білоус з Давфину, яка репрезентувала Пров. Екзекутиву в Манітобі. Членки відділу, що його очолює п. А. Перепелюк. Зараз після Молебня відслужено Панахиду за покійних членок: бл. п. Євгенії Гордій, Леонтини Ґалай і Михайлини Янкович. Співав місцевий хор під управою п. Олександра Доброгорського.

Після цього відбулося святкове прийняття для вшанування 25-ліття діяльности відділу з належною програмою. При цій нагоді вшановано трьох місцевих членок, що безперервно працювали при відділі, займаючи різні становища в товаристві: Катерину Сіру, Любу Кибу і Катерину Строжук. Також вшановано п. Варвару Ґерегу з Гаєс, Саск., яка, як бувша членка-основателька і своєчасна голова відділу взяла участь в цьому святі разом із своїм чоловіком Семеном Ґ. До основательок належить пані Л. Несторенко в Торонто, Онт., Ф. Новосад і В. Стиб в Роблині. Це ті членки основательки відділу, що постав зорганізований в м. лютому 1940 р.

Почато вечерю-прийняття молитвою „Отче Наш", за вечерею відбулася відповідна програма, якою вміло і зручно провадила п. Розалія Малюта, бувша голова відділу. На столі видніли ювілейний торт, колачі і багаті страви, що їх приготовили працьовиті членкині. Над сценою виднів артистично зроблений напис „25-літній Ювілей" — виконання п. Олександра Доброгорського. За почесним столом сиділи: членки ювілятки, делеґатка від пров. управи п. Марія Білоус з Давфину, Впреп. о. д-р С. В. Савчук з Вінніпеґу, добр. Е. Й. й о. Труфин, п. Агафія Перепелюк, голова відділу і п. Розалія Малюта, яка виконувала обов'язки господаря прийняття. До слова покликано першу з черги п. А. Перепелюк, яка відкрила офіційно це свято відповідним словом і з черги представила п. Марію Білоус з Давфину, нашу дорогу гостю, яка репрезентувала Пров. Екзекутиву Союзу Українок у Манітобі. Слідувало обширне слово про діяльність Товариства з самих початків, що виконала також п. А. Перепелюк. Дальше покликано п. М. Білоус, до слова, яка виголосила дуже змістовну промову про ролю жіночих товариств, а особливо у вихованні молодого покоління в дусі національному і духовному при наших церквах і організаціях. Також вручила почесні грамоти з відповідними поясненнями, що обовязують при таких нагодах, вже вище згаданим місцевим членкам. Зачитано привітальні листи від головної центральної управи Союзу Українок Канади і Пров. Екзекутиви з Вінніпеґу. Пані Марія Клевчук подякувала за промову п. М. Білоус. Представляв о. д-ра С. В. Савчука, п. В. Перепелюк, член основатель Колегії св. Андрея, що гостинно прийняв наших дорогих гостей. Промовляв о. д-р

Савчук, зложивши щирий привіт і побажання для дальшої ревної праці нашому відділові. Подякував о. д-ру Савчукові, пан Федір Малюта. Також промовляла пані В. Герега з Гаєс, Саск. як бувша членка-оснувателька і голова нашого відділу. Програма перепліталась промовами і розваговими точками-піснями в числі 4, що їх виконали 8 членок під проводом пані Віри Доброгорської. Також брали участь і учні: Алісія Малюта, сольо піяно — українська дума, Ґері Долинський, сольо-піяно і маленька Лин Перепелюк, яка виконала один танок. Зложивши привіти: Всеч. о. Е. Труфин, п. Нестор Долинський, голова громади св. Юрія, п. Федір Киба, голова Т.У.С., всі бажали ще кращих успіхів відділові ім. „Доньки України".

При цій нагоді п. Марія Білоус пожертвувала на Колегію св. Андрея 40 дол., пані Катерина Сіра пожертвувала 25 дол. на журнал „Промінь", жіноче товариство Доньки України 25 дол. на журнал „Промінь" і 25 дол. на Колегію св. Андрея. Всі ювілятки і гості-членкині та місцеві бувші голови були вшановані китицями квітів, на знак пошани і вдячности за їх працю для відділу. При кінці п. Розалія Малюта подякувала всім за участь, привіти, побажання і співпрацю для відмічення цього ювілею. Національними гимнами закінчено це небуденне свято.

Учасниця свята.

НОВИЙ ВІДДІЛ

За Канадійськими Карпатами

Все під синім небом воскресло. Боже Провидіння ранком збудило все, що Господь сотворив, щоб дати життя всім і всьому живучому. Провидіння Боже неначе невидимою магічною щіткою прикрасило в чаруючих кольорах дивани по землі й горах Канадійських Карпат.

Та не лише воскресіння оживило природу чудовим видом але, в той самий час і під нашими горами Карпатами, а під легендою Індійського імени, — Мовит Шем, — що знаходиться близько містечка Агасі, Б. К., твориться новий відділ Союзу Українок Канади під назвою Лесі Українки. Для офіційного прийняття відділу відбулося врочисте Богослуження в українській православній громаді, Агасі, Преображення Господнього, що його відслужив о. Н. К. Мороз — 16-го травня 1964 р. Співав хор під управою ванкуверської диригентки, пані Марії Вакалюк та співаків сусідних громад — Чиливек і Мишон Сіті.

Світлина заряду новозаснованого відділу ім. Лесі Українки в Агасі, Б. К.

Після Служби Божої відбулося спільне свячене. Всі присутні засіли за святочні столи, приготовлені новим відділом. При головнім столі засіли визначні особи дня. Пані М. Стефюк, голова нового відділу привітала всіх і попросила пані М. Савіцьку, на предсідницю. Пані М. Савіцька, організаторка на провінцію Британ Колюмбію у вступнім слові пояснила ціль зібрання, всіх щиро привітала і попросила до слова голову відділу, пані М. Стефюк, яка переказала дещо з історії нового відділу:

25-го серпня 1955 відбулися перші збори жіноцтва в домі панства Максима і Емілії Гуцуляків. До цієї пори жіноцтво працювало разом з мужчинами при церкві, Преображення Господнього, яка була започаткована 1947 року. Під цим іменем жіноцтво зорганізувалося в сестрицтво, вписалося 8 членкинь. Пані Василина Олексій була першою головою, а пані Анна Свик першою писаркою. На цих зборах заряджено базар, який відбувся 2-го грудня і приніс нам $454.57.

На 1957 рік пані Василина Олексій остала головою на далі, а пані Анна Свик писаркою. 1957-58 р. головою була пані Марія Стефюк, пані Анна Свик писаркою. В 1957 році гостила в нас пані Г. Токарик і пані Паланич з провінціяльної екзекутиви. В році 1959 пані Марія Стефюк далі була головою, а пані Катерина Кісілев писаркою. В цьому році пані Василина Олексій піддала думку, щоб сестрицтво перемінити на товариство. Праця наша не змінилися. Це був, здається, для нас найтяжчий рік. В роках 1960-62 головою була пані Василина Олексій, писаркою пані Марія Стефюк. 1963 року головою зістала пані Марія Стефюк, писаркою пані Катерина Кісілев. В цьому році ми викінчили нашу церковну залю, купили полотна і почали вишивати обрус і рушники, щоб прикрасити нашу домівку.

-964 року головою була пані Марія Стефюк, писаркою пані Марія Горон. Остало 7 членок. Цього року пані Марія Луцик, (покійна) пожертвувала 20 дол. на потрібні речі а панство Скрипник подарували срібний свічник. На 1965 рік вибрано пані Марію Стефюк на голову, пані Марію Горон писаркою на далі. Товариство купило куртину на сцену.

Грудня 11-го 1964 року на річних зборах товариство прийняло назву Лесі Українки і тут рішено запросити пані Марію Савіцьку організаторку на Британ Колюмбію, щоб вона загостила до нас і дещо пояснила нам про Союз Українок Канади. 17-го лютого пані М. Савіцька прибула до нас і своєю промовою та відповідю на наші питання здобула в членок велике зацікавлення і 21-го лютого наше товариство рішило вписатись до Союзу.

Промовляли пані Клюкевич, голова провінційної екзекутиви, пані Анастасія Рурик, бувша голова Союзу, пані Д. Масцюх, уступивша голова провінційної екзекутиви. Врученя грамоти товариству виконала па-

ні Рурик, прийняла пані Марія Стефюк. Вручення Ювілейної книжки виконала пані Клюкевич, прийняла Василина Олексій. Слідувало вручення членкині смолоскип-відзнаку приналежности до організації. В своїй промові пані Клюкевич зложила подяку пані М. Савіцькій за її допомогу товариству вступати в члени Союзу.

Предсідниця попросила гостей з Венкуверу, які під проводом пані Вакалюк відспівали пісню. Співаки виконали своє завдання прекрасно. Була вистава мистецтва музейних річей, якою зайнялася бувша голова місцевого комітету пані Кіндрачук. Далі слідували привіти: — Пані Ясенчук, голова відділу Лесі Українки з Венкувер, Петро Олексій, голова громади Агасі, пані Троян відділу Чиливек, Ольга Мороз від відділу Олени Пчілки в Бирнабі, і п. Ґео. Феняк голова громади, Чиливек. Пані Анастасія Рурик, як бувша голова Союзу цікаво переказала дещо з початків Союзу і вказала чому жіноцтво повинно належати до Союзу.

Милою несподіванкою для присутних було, коли молоденька Галя Савіцька відспівала пісню, а її приграваля на гармонії також молоденького віку, Віра Кесілінська.

Зворушаючо промовляв п. Іван Рурик, який був присутний. Як піонер, він у своєму слові зробив перебіг наших початків громадського життя та Союзу Українців Самостійників. З його досвіду присутні багато скористали. Закінчив програму Всеч. о. Н. К. Мороз.

Заряд відділу: голова — Марія Стефюк, заст. голови — Василина Олексій, секр. — Марія Горон, касієрка — Наталя Олексій, контр. — Ґеня Григорчук, контр. — Катерина Кісілев, господиня — Марія Паламарчук, членкиня — Галя Сабат.

Ольга Мороз

СВЯТО КНИЖКИ И 5-ЛІТТЯ ЖУРНАЛА „ПРОМІНЬ"

Місяць жовтень є присвячений друкованому слові. І так цього року відділ Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки при Катедрі Пресв. Трійці в Вінніпегу устроїв на 24-го жовтня імпрезу „Свято Книжки", 5-ліття існування журнала „Промінь". Катедральна авдиторія була відповідно прибрана. Добірна виставка книжок з найновіших видань пишалась на розложених столах удекорована осінніми цвітами.

Святочну доповідь виголосила визначна й заслужена членка Союзу, теперішна редакторка жіночого журнала „Промінь", пані Наталя Когуська. Тема її доповіді була „Свято Книжки в минулому і сьогодні". Гостю-бесідницю представила провінціяльна голова Союзу Українок на Манітобу, панна Т. Гаврисишин, а подяку бесідниці зложила пані Є. Білич.

Концертові точки доповнили програму вечора були дані силами різних устэнов і одиниць катедральної громади: Рецитацію, „Пролог до Мойсея", Івана Франка, виконав по мистецьки В. Северинепко, відспівали дві пісні сумківки молодшого відділу ім. І. Данильчука, „Марічка" й „Тече вода каламутная", деклямацію „Рідна Книжка", віддеклямував Євген Зазеленчук, Сольо на фортепяно „Українська Думка", виконав Степан Сенайко й монтаж, ролю „Поезія" виконала Галина Северинепко, а ролю, „Історії", виконала Софія Єресько.

Імпрезу відкрила пані О. Завісляк, а на закінчення заняв слово катедральний парох Всеч. о. В. Слюзар. Дохід вечірки в сумі 125 долярів передано на пресовий фонд журнала, „Промінь", з нагоди його 5-ліття.

Є. Білич, прес. реф. відділу

МОНТРЕАЛ, КВЕ.

Відділ ім. Ганни Барвінок

Протягом минулого року наше т-во відбуло 19 загальних зборів і 5 засідань управи. Минулого літа членкині нашого товариства допомагали в праці біля дітей на оселі, а протягом шкільного року вчили у недільній і рідних школах. Під час Великодного посту вчили шкільних дітей писати писанок, а перед Великоднем влаштували телевізійні програми з тематикою писання писанок для дітей і для сумківців. Помогли організувати вечір з танцями для молоді, а в лютому влаштували вечір танців.

Членкині брали участь у з'їзді СУС — Східньої Канади, а також допомогли влаштувати баль після з'їзду. Делеґаткою на з'їзді була голова відділу п. Оля Бурак. Під час року наш відділ брав участь у таких імпрезах: у Святі Державности, в Академії Симона Петлюри, в 50-літнім Ювілею Т-ва Просвіта, в 40-літньому Ювілею Душпастирської праці о. протопресвітера В. Слюзаря, в святі Книжки і в прийняттях для п. І. Косач-Борисової — сестри Лесі Українки. Відділ належить до місцевого відділу КУК. Членкині беруть участь в церковному хорі.

Влаштували випродаж вживаних і різдв'яних речей та запросили артиста-маляра, який малював портрети дітей. Членкині робили свічки (Різдвяні) для продажі. Передали грошовий різдвяний подарунок бідній родині. Приготовили Кутю — обід для церковної громади. Придбали (дали гроші) підсвічник до церкви.

Показували фільми відкриття пам'ятника Т. Г. Шевченкові у Вашінґтоні, запросили п. Гусина з Сі-Бі-Сі, який дав доповідь про українську мову. Членкині збирали на Червоне Перо, на організацію дослідження пістряка, запросили жінку з „Ревльон", яка продемонструвала вживання косметики, організували вечір „бовлінґ", влаштували виставку мод а прихід пожертвували на церковні лавки, влаштували несподіванки для своїх членкинь з різних нагод, організували чайний вечір для приєднання нових членкинь.

Відділ має представницю в СУС і в надзірній Раді СУМК. 27-го лютого ц. рр. наш відділ відсвяткував 5-ту річницю свого існування. З цієї нагоди влаштували бенкет, на якому була присутня голова Союзу Українок Канади п. А. Токарик, яка виголосила головну промову. В червні місяці влаштували традиційний чайний вечір для введення нових членкинь до нашого товариства, цього року приєднали три нові членки: пані Надія Гуменюк, п. Н. Тарнопільська, п. М. Житинська.

Фінансовий звіт: Загальний прихід — 3,183.00, на Собор св. Софії — 1.150.00.

Заряд т-ва на 1965-66 р. — уступаюча голова — Євгенія Заґурак, голова — Оля Бурак, заступниця голови — Олена Бучацька, секретарка — п-на Євгенія Шкурат, заступниця секретарки і добродійна референтка — Маруся Ланяк, скарбничка — Ярослава Ленюх, бібліотекарка — Соня Ґураль, господиня — Мирослава Драґан.

Є. Шкурат, секретарка

Світлина членок і заряду відділу ім. О. Басарабової з нагоди 15-річчя; зліва направо перший ряд: Марта Климчук, Олена Микитей, Анна Проданюк, Кароля Малайко, Розалія Микитей, Марія Яхимець, Анна Горецька, Анна Томнюк; другий ряд: Марія Доменко, Марія Гавриляк, Павліна Винничук, Марія Волощук, Катерина Клебак, Єва Дідук, Розалія Борко, Кася Гавалко, Палагія Стефаник; третій ряд: Михайліна Татарин, Марія Бекарик, Єлисавета Гикел, Єлисавета Геринюк, Леся Яхимець, Анна Скуба. Христина Рожак, Юлія Седляк, Анна Рудницька, Стефанія Остафійчук. Бракує на знимці — Емілії Антонюк, Вірли Страшок і Анни Проданюк.

ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ ТОРГИЛД, АЛБЕРТА

Жіноче т-во ім. Ольги Басарабової в Торгилд, в серпні 1965 року святкувало свій 15-літній ювілей. Заснувалося товариство 1950 року. Головною його організаторкою була пані Зоря Савчук з допомогою добр. Фик.

До першої управи були увійшли: Марія Радомська — голова, Кася Гавалко — секретарка, Анна Горецька — заст. голови, Анна Томнюк — касієрка. На перших зборах вписалося 18 членкинь.

За минулих 15 років жіноче тов. зробило дуже багато праці і не лише коло своєї церкви, але й посилало пожертви на народні потреби. Маємо дуже гарну викінчену залю під церквою, де помагаємо багато фінансово, щоб викінчити те все.

Членкині працюють приготовляючи бенкети, весілля, щоб прикрасити свою церкву і дім.

Цього року маємо 30 членкинь. До управи на рік 1965 вибрано таких осіб: Розалія Микитей — голова, Катерина Клебак — заст. голови, Кароля Малайко — секретарка, Марія Яхимець — касієрка.

Хай членкині і надалі чуються потрібними і бажаними, помагати зарядові на кожнім кроці і щоб улегчити його тягар. Бог обдарив кожну членку талантом — тож користайте з різних талантів членок, бо збірні прикмети членок підносять товариство на високий рівень. З цієї нагоди святкування призначено 15 дол. на ювілейний фонд „Променя".

Кароліна Малайко, секр.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ ВАНКУВЕР, Б. К.

В першій половині 1965 р. відбулися такі імпрези: Стріча Нового Року з вечерою і забавою. В понеділок вечір, 18-го січня ц. р. традиційна громадська Йорданська Свята Вечеря, яку приготовили членки відділу. Зимою, один раз на тиждень, комітет мистецтва при відділі улаштовував вечірки писання писанок для членок і також для сумківок. Субота 27-го березня була присвячена для навчання писання писанок Молодшого відділу СУМК, який є під опікою жіночого товариства.

Почерез комітет, що його очолює пані Олена Дзюбенко, Молодший відділ СУМК мав збори раз у місяць, взяв участь у весняному базарі, де були різні гри, робили і продавали квіти на День Матері, брали участь в концертах Лесі Українки та Симона Петлюри і приготовили стінну газету СУМК.

Жіноче тов. дало фінансову поміч Молодшому відділові СУМК вислати делеґатку на загальний з'їзд у Торонто, Онт., що відбувся в днях 9, 10 і 11 липня ц. р., а також дало фінансову поміч старшому СУМК вислати дві делеґатки на Домініяльний З'їзд СУМК в Гемилтоні, Онт.

Голова нашого відділу була вислана делеґаткою на Загальний З'їзд Союзу Українок. В суботу 6-го березня улаштовано пущення з вечерою та забавою; подано сніданок дітям української і недільної школи після Св. Причастя; 10-го квітня відбули весняний базар з великим успіхом; мали випродаж Великодного печива і писанок і зайнялися приготовленням обіду „Спільне Свячене" в неділю 2-го травня.

Дня 13-го червня ц. р. членки приготовили спільний обід з нагоди храму місцевої церкви Пресв. Тройці. В неділю 27-го червня улаштували обід у прекраснім саду пана Сташина. Прихід був призначений на журнал „Промінь". Переслано 50 дол. на ювілейний фонд 5-річчя журнала „Промінь". Щоби відзначити 30-ліття місцевого відділу С.У.К., видано куховарську книжку в англійській мові під заголовком "The Art of Cooking Style" „Комітет Видання", який очолювала пані Люба Кут, приложив багато часу і труду над опрацюванням згаданої книжки.

Свято Лесі Українки

Неділя вечір 28-го лютого ц. р. бу-

ла присвячена вшануванні памяті нашої патронки Лесі Українки. Вступне слово дала референтка культурно-освітнього комітету — пані Марія Вакалюк. Святочну доповідь про життя і творчість Лесі Українки виголосила культурно-освітна реф. провін. екзек. на Б. К. — пані Єлисавета Еллняк. Три концертові точки виконали молоді сумківки: Декламацію — „Де тії струни" — Марія Шевчик, фоортепіянове сольо — „Коли розлучуються двоє" — Оксана Сацевич. Фортепіянове сольо — „Лети тужлива пісне" — К. Шевчук. Кінцеве слово сказала голова — пані Софія Ясенчук. Свято закінчено чайним прийняттям.

Весняний чай

В неділю 30-го травня ц. р., заходами відділу і провін. екзек. на Б. Б., улаштовано весняний час і виставку народного мистецтва.

Голова відділу — пані Софія Ясенчук, відкрила чай. Референтка культурно-освітна — пані Марія Вакалюк перепровадила програму. Фортепіянове сольо — „Чи справді" — слова і музика І. Б. Веселовського — виконала Іванна Воробець. Сольо на акордіоні — Коломийка і в'язанка народніх пісень — виконала Д. Филипчук. Фортепіянове сольо — „Лети тужлива пісне" — слова і музика І. Б. Веселовського — виконала К. Шевчук. Промову на тему „Праця і розвиток українських жіночих організацій в Канаді" — виголосила пані Емілія Остапчук.

Голова провін. екзекутиви на Б. К., пані Павліна Клюкевич, в імені провін. екзекутиви, привітала всіх членок і гостей, що прибули на чай з сусідних відділів, а саме з Бірнабій, Волей, Агазій і Чиливек. Виставка складалася з різблених річей, керамікі, писанок і вишивок.

Ольга Козловська, рек. секр.

З ОКРУЖНОГО З'ЇЗДУ В ОВКБОРН

Окружний З'їзд Союзу Українок Канади в Овкборн, Ман. відбувся в неділю, 26-го вересня, 1965 р.

З'їзд почався рано Службою Божою — відправляв Всеч. о. Іван Мельник. По Богослуженні відбувся спільний обід в залі Українського Народного Дому, що його видало жін. т-во ім. Л. Українки.

З'їзд відкрила і була його предсідницею, окружна представниця Союзу Українок, п. Михайліна Чвалюк. Вона також приготовила з сумківцями з Овкборн і Мензі кілька концертових точок, якими переплілалась з'їздова програма, а на самім початку молоденький сумківський хор проспівав молитву. Президія з'їзду — Всеч. о. І. Мельник, п. І. Юрків — голова пров. екзек. ТУС, Оленка Негрич — співредак. „Променя", Теодора Гаврисишин — голова пров. екзекутиви Союзу Українок, Наталя Когуська — редак. „Променя", посол Микола Мандзюк, Марія Мандзюк, Ґеня Матієшин — голова відділу в Овкборн. Секретарками з'їзду були пані — Марія Коваль і Анаст. Грицак.

Привіти з'їздові зложили представниці окружних відділів: Ґеня Матієшин — Овкборн, Мірта Друль — Мензі, Анна Бельбас — Розбурн, Марія Андрейчук — Давфин, Магда Ґреґораш — Сенді Лейк, п. Антон Слонь — голова Нар. Дому — Овкборн, п. Михайло Швалюк — голова церковної громади в Овкборн. Марія Юрків — відділ ім. Лесі Українки у Вінніпезі зложила привіт та переповіла способи шкільної праці при Катедрі.

Промови: Пан Іван Юрків, голова ТУС, на Манітобу говорив про необхідну потребу відділу ТУС у кожній місцевості, його ролю в суспільно громадському житті.

Панна Теодора Гаврисишин, голова пров. екзекутиви Союзу говорила про завдання нашої організації, членства, особливо звернула увагу на громадсько-вихованьну працю над молодд'ю, підкреслила значення і рідношкілля та Молодших СУМК, висловлюючи радість з участи сумківців в концертових точках програми і поділилась з учасниками про відбутий головний з'їзд Союзу Українок у Торонто.

Панна Оленка Негрич, співредакторка журнала „Промінь" промовляла про цінність журнала, про його значення для членок організації, про його пятиріччя, зложила ґратуляції членкам і провідницям за гарні виступи сумківців та чудову виставку українських народніх вишивок, закликаючи членок якнайбільше плекати рідну мову.

Посол Микола Мандзюк, якого завжди з таким ентузіязмом вітають друзі в Овкборн, у своїм слові підніс вартости громадського життя серед українців. Організація виховує не лише добрих членів суспільства, але й добрих горожан Канади. В Канаді йдуть змагання за свободу культурного розвитку поселених тут народів. Крім державної мови й інші етнічні групи стараються задержати свою ідентичність. Українці також бажають плекати свою культуру, особливо мову, хоч на мовнім відтинку у нас самих не все гаразд і ця ділянка потребує наполегливої праці дому, школи, організації.

Пані Наталя Когуська, редакторка „Променя" говорила на тему „Сила ентузіязму в громадській праці".

Всеч. о. І. Мельник своїм змістовним словом закінчував головні промови з'їзду. Він підніс вартість такого з'їзду та ідейну працю Союзу Українок Канади. Кінцеве слово дала пані Мих. Чвалюк, зложивши подяку учасникам та зробила заклик до збірки на організаційний фонд.

З'їзд відбувався в дружній атмосфері. Миле враження викликали молоденькі сумківці своїми виступами з народніми піснями та танцями. Виставка українських вишивок, хоч виставлена місцевими силами була справжньою насолодою, бо були справжні мистецькі речі і зо смаком розміщені.

На організаційний фонд учасники зложили 70 дол.

Список жертводавців: По 10 дол. — відділ ім. Л. Українки в Овкборні; по 5 дол. — відділ ім. Л. Українки в Мензі і відділи — в Розбурн та Сенді Лейк, пані Марія Бородій, п-во М. Мандзюки; по 2 дол. — Михайлина Чвалюк, Марія Андрейчук, Наталя Когуська; по 1 дол. — Анна Ковальчук, Марія Коваль, Анна Баклащук, Анастасія Грицак, Марія Бабій, Розалія Сівіцька, Маргарета Ґреґораш, п. Д. П. Коваль, Настасія Ковель, п. Антін Слонь, Емілія Антонович, п. Василь Матвійчук, Ґиня Матієшин, Анна Стреньк, о. Д. Мельник, Магда Соловей, Катерина Колтуцька, Юзька Друль, Мірта Друль, Настасія Кузенко, п-во Матвійчуки, Марія Будзинська, Емілія Пелешок, Анна Коваль. Дрібні датки — 5 дол.

З'їзд закінчився відспіванням гимнів.

Анастасія Грицак і Марія Коваль — секретарки з'їзду

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

В попереднім числі цього відділу мала слово до читачок-господинь референтка Домашної Економіки Союзу Українок Канади, панна Розалія Фарина. Читачки „Променя" вітають фахову працю панни Фарини на сторінках журнала. Пригадуємо її бажання, щоб читачки писали до неї, ставили їй запитання. Для того подаємо на цій стор. її адресу. — Ред.

Miss Rose Faryna,
9638—86 St.,
Edmonton, Alberta.

ЗАМІТКА ДЛЯ ГОСПОДИНЬ

Тому, що число журнала з січня наспіє до наших господинь перед самим, або й на саме Різдво, варто, щоб ми тепер пригадали собі, що наближається наше українське Різдво.

Насамперед треба пам'ятати, що ми святкуємо наше Різдво після Юліянського календаря і припадає воно на 6, 7 і 8-го січня.

Наше Різдво починається 6-го січня вечером Святим Вечором. В деяких частинах України кажуть „Вілія". Є це хвилина великої врочистости, що так глибоко зворушує своїм культом родинного тепла, любови і наближенням до Бога. Адже народжується Спаситель світа і Свята Родина стає символом єдности. Святвечірні ритуали Святої Вечері, молитва, віншування, інші від щоденних страви — все це залишає глибокі і радісні враження на всіх членах родини. Такі святкові традиції зберігає український народ віками, й їх шанує кожна українська культурна родина, де б вона не жила, в котру країну її б не закинула доля.

Свята Вечеря складається з 12-ти страв і всі вони пісні, безмясні, але заправлені олією та смачні. Найголовніші з них це кутя (варена пшениця приправлена медом і маком) борщ, узвар (варені сушені овочі), грибки, риба варена як студинець і жарена, вареники з капустою, картоплею і сливками, голубці, квасоля, біб, печені на олії блинці, пампушки, медівники та інші печива, оріхи, яблука та інше. Приписи на ці різдвяні страви і печиво знайдете в куховарській книжці "Traditional Ukrainian Cookery" Савелі Стечишин.

В цім числі подаємо кілька приписів на Різдво (не Святу Вечерю). Вже кілька разів дехто з читачок запитував чи печений індик належить до традиційних українських страв Різдва.

Індиче мясо не є традиційним для українського Різдва, воно таке саме як всяке інше мясо: куряче, гусяче, свиняче, шинка, чи яка інша печеня. Традиційними стравами у нас є лише Свята Вечеря в передодень Різдва і нею закінчується піст Пилипівки. На Різдво можна пекти, варити чи приготовляти які завгодно скоромні страви, не вважаючи їх традиційними. Переважаючо їдять на Різдво з мясів — шинку, ковбаси, куряче та гусяче мясо. Подаємо список приписів на Різдво. Вони не є традиційні, але відомі і смачні на наш святочний Різдвяний стіл.

Різдвяний „кейк"

3 ложки топленого масла, ¾ горнятка цукру, 2 горнят свіжої калини (кренбириз), 4 зелені „мерешіно" черешні, посічені, 1 пачка жовтої або білої готової на припис муки для „кейка", 1 ложечка гертої помаранчевої шкірки, ¼ ложечки помаранчевої оливки (екстракт).

Змішати масло, цукор, калину і черешні і покрити спід 9 цалевої бляшки. Вимішати кейк як подано на приписі, додати помаранчеву шкірку і оливку. Дати масу поверх калини. Пекти в 350° Ф. печі 50-55 мінут. Обвести довкола бляшки ножем. Перевернути на тарілку. Прохолодити трохи а потім відвернути бляшку. Калина буде наверху кейка.

Овочевий пудінг

2 горнят муки, 1 ложечка соди, ¼ ложечки соли, 1 ложечка цинамону, ½ ложечки мелених гвоздиків „кловз", 1½ горнятка посічених яблук, 1 горня посіченої моркви, 1 горня січених родзинків, 1¼ горнятка цукру, 1¼ горнятка січеного волового товщу „сует".

Пересіяти муку, соду, сіль, цинамон і гвоздики. Додати решту і добре перемішати. Накладати в помащені бляшки і парити: великі бляхи — 3 години, малі 1¼ години. Подавати на стіл з гарячим сосом.

Гарячий сос на пудінг

4 ложки масла, 2 ложки муки, 1 горня кипячої води, 4 ложки жовтого цукру, ⅛ ложечки соли.

Ром, горілка або сок з цитрини. Розтопити масло. Додати муку і уважно розмішати. Дати воду і цукор. Уважно варити аж доки не згусне. Додати соли і рому або соку до смаку. Полити сосом кожну легуміну, що в мисочках і подавати гарячою на стіл.

Тісточка для гостей

1 горня масла, ½ горнятка і 2 ложки цукрової мучки (айсінг), ½ ложечки соли, ⅛ ложечки „нотмег", 1 жовток з яйця, 2 горнят просіяної муки.

Розтерти масло, додати цукор, сіль, нотмег і жовток. Добре розмішати дерев'янною ложкою. Тоді давати потрохи муку, доки тісто стане густе. Розтачати на дошці і помішати легко, додавати муки аж доки тісто почне ломатися. Розтачати на ¼ цаля і краяти на ріжні малі форми. Класти на бляху, декорувати кольоровими черешнями, цукорками і тощо. Пекти в 350° температурі 10 мінут. З того припису буде 3½ тузини коржиків.

Як пекти індика

Почистити, обмити і висушити індика. Посолити середину. Начинити і зчипити, щоб не розпадалась начинка. Покласти індика на дротики в мілку бляшку і помастити товщем. Накрити рідкою матерією і поливати час від часу товщем, щоб не пригоріло мясо. Можна покрити „алуменом фойл" по боках і зверха, щоб не перепеклось. Пекти в 325° Ф. печі, аж стегно відставатиме легко від кістки. (170 г. на термометрі від мяса). Індик 8-12 фунтів пекти 4-5 годин, 12-16 ф. пекти 5-6 годин, 16-20 фунтів пекти 6-7½ годин, 20-24 фунтів пекти 7½-9 годин. Додайте 20-30 хвилин, щоб індик постояв поки будете краяти.

Як пекти гуску

Приготовити гуску — вибрати весь товщ. Потерти середину цитриною або часником, посолити і поперчити. Начинити як звичайно. Покласти в мілку бляшку. Пекти в 325° Ф. 25-30 хвилин на один фунт і додати ½ години на начинену гуску. Дзьобати виделками що ½ години, щоб товщ стікав. Вибрати товщ з пательні, коли забагато. Поливати гуску помаранчевим соком, (як кому смакує).

Як печеться за скоро, накрити легко „алуменом фойл" — при послідку відкрити.

Начинка з калини (кренберіз)

¾ горнятка посіченої калини, ¼ горнятка цукру, ¼ горнятка січеної цибулі, ½ горнятка січеної салери, 2 ложки топленого товщу, 4 горнятка кришок з хліба, ½ ложечки соли, ¼ ложечки перцю, ¼ ложечки „сийдж", ¾ горнятка згущеного (івепорийтид) молока.

Змішати калину з цукром і лишити на пів години. Присмажити цибулю і салеру в товщі. Легко змішати все разом. Буде 4 горнятка начинки до індика або гуски.

Як доглядати холодільника

1. Прохолодіть теплу страву нім поставите її до холодільника.

2. Накрийте посудину з їжею, щоб не висихала та не набирала інші запахи.

3. Відкрийте свіже м'ясо зі склепу та накрийте легко восковим папером, або положіть у шуфлядку для м'яса.

4. Не відкривайте двері частіше як конечно, бо мотор мусить більше працювати, щоб охолодити скринку.

5. Вживайте залишки якнайскорше, щоб вони не забирали важного місця.

6. Час від часу вимивати в середині теплою водою з солею, полокати і витирати насухо, також полички, кошики та шуфлядки.

7. Ґумку навколо дверей витерти мокрою теплою стирочкою.

8. Вимити бляшані посудини, на лід теплою водою, (не горячою).

9. Чистити лід у холодільнику як є ⅛ цаля або більше, бо це ослаблює мотор, який мусить тоді робити багато тяжче.

ЛІКУЄ ДИХАННЯ

Правильне дихання лікує серце. Що це, тільки припущення? Ні, корисність правильного дихання в лікуванні серця давно вже доведена медициною. При повному діафрагмально-червному диханні масується печінка, поліпшується діяльність кишково-шлункового тракту, тренується серцевий м'яз, нормалізується кровобіг, ліквідуються застойні явища. Величезну ролю в цьому диханні відіграє діафрагма, яка являє собою сильний дихальний м'яз.

Щоб навчитися правильно виконувати діафрагмально-черевне дихання, виконуйте такі вправи. Щоранку, прокинувшись, покладіть праву руку на груди, ліву — на живіт. Під час вдиху вип'ячуємо передню стінку живота, груди опускаємо; потім під час видиху втягуємо передню стінку живота, груди випинаємо. Амплітуда коливання грудної клітки і передньої стінки живота повинна бути якнайбільшою. Повторити вправу 8—10 раз в середньому темпі. Вдих повинен бути коротшим від видиху, бо при глибокому вдиху може статися гіпервентиляція легень, що в свою чергу може призвести до головокружіння.

Вдих треба робити на „раз-два", а видих — на „раз-два-три-чотири". Цю вправу рекомендується повторити раз п'ять на день, особливо на свіжому повітрі, під час прогулянки чи ходьби. Слідкуйте за диханням, це дуже важливо. Дихайте тільки через ніс, таким чином ви поглибите дихання і розширите бронхи.

Проф. О. С. Кошель

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Центральна Управа Союзу у Гемилтон — 1
Пані Марія Богдан — Венкувер — 1, раніше 6, разом — 7
Пані Марія Нижник — Вінніпеґ — 1, раніше 6, разом — 7
Пані Стефанія Яхимець — Торонто — 1
Пані Анна Бойко — Торонто — 1, раніше 3, разом — 4
Пані А. Романюк — Ватсон, Саск. — 3, раніше 1, разом 4
Пані К. Корній — Дніпер, Саск. — 1, раніше 2, разом — 3
Пані А. Лазарович — Венкувер — 2
Пані С. Копельчук — Кенора, Саск. — 1, раніше 1 разом 2
Добр. М. Грицина — Вінніпеґ — 1
Добр. Е. Кокорудз — Етелберт, Ман. — 1
Пані А. Євчук — Дависвю, Онт. — 1
Пані Л. Ґабора — Микадо, Саск. — 1
Пані В. Дмитрійчук — Мус Джа, Саск. — 1
Пані Є. Білич — Вінніпеґ — 1
Пані К. Малайко — Торгилд, Алта. — 1

ДО РЕФЕРЕНТОК ЖУРНАЛА НА МІСЦЯХ, ЗАРЯДІВ ЖІНОЧИХ ТОВАРИСТВ І ПРОВІНЦІЯЛЬНИХ РЕФЕРЕНТОК

Дорогі Пані!

Наближається рокове свято Різдва Христового, коли різні установи, організації засилають святочні привіти своїм покупцям, клієнтам, пацієнтам, друзям і рідним.

Наступне число буде вже святочне. Тому звертаємось до вас з проханням: займіться збіркою святочних оголошень до „Променя" у вашій місцевості.

Зверніться до склепів, де ви купуєте продукти, до бизнесових установ, професіоналістів, і попросіть у них святочне привітання для „Променя".

Привітайте ваших друзів, рідних через журнал „Промінь", зложивши на нього вашу „коляду".

Ціни за святочні желання від $5.00 і далі $10.00, $15.00, $25.00 аж до пів сторінки — $40.00.

Всі святочні привітальні оголошення повинні бути в редакції не пізніше як 20 грудня.

Просимо не забувати, що пошта перед латинським Різдвом завалена надмірно, подбайте, щоб ваша праця дісталась до журнала на час.

Наперед щиро дякуємо за труд.

Редакція.

LEARN HAIRDRESSING

Easy monthly tuition plan now available. Train in Winnipeg's newest Beauty School. Latest methods taught. Remember... your success depends on your teaching staff and yourself. Instructors: Mrs. Thomson, Mrs. Bobei, Mrs. Schultz.

ENROLL NOW! WRITE OR CALL

POLLOCK BEAUTY SCHOOL

Modern Beauty Culture & Hairdressing Training Centre
244 SMITH ST. — Corner Graham WH. 2-0606
1 Block East of Eaton's Elevator Service

CANADA

МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ СВІДОЦТВО КАНАДСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В МІНІАТЮРНІЙ ФОРМІ

Мініатюрне свідоцтво канадського громадянства може отримати кожний канадський громадянин. Це маленьке свідоцтво, на якому є фотографія і підпис власника, є загально прийнятим доказом ідентифікації. Його можна легко носити в кишені, або в гаманці. Це зручне свідоцтво коштує два доляри.

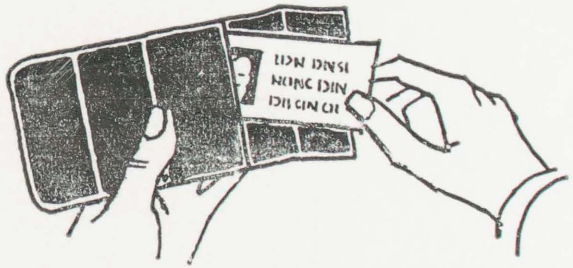

Якщо б Ви хотіли дізнатись більше про ці свідоцтва канадського громадянства, і як їх замовляти, зверніться до найближчого Суду Канадського Громадянства (Court of Canadian Citizenship). Урядники Суду радо Вам допоможуть. Якщо Вам зручніше, пишіть до:

THE REGISTRAR OF CANADIAN CITIZENSHIP,
DEPARTMENT OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION,
OTTAWA, ONTARIO.

Суди Канадського Громадянства знаходяться в таких місцевостях: Moncton, N.B., Montreal, P.Q., Ottawa, Toronto, Hamilton, St. Catharines, Kitchener, London and Windsor, Ont., Winnipeg, Man., Edmonton and Calgary, Alta., and Vancouver, B.C.

Дж. Р. Нікольсон,
Міністер Громадянства та Іміграції

P 90
SAMYCIA MRS S JAN 66
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

Привітайте ваших друзів або рідних найкращим подарунком

на

РІЗДВО ХРИСТОВЕ —

Передплатіть для них журнал „Промінь".

Подайте нам адресу, а ми вишлемо журнал з привітальною

від вас карткою, або ось дві книжки, що надаються

на подарунки:

Три сильветки — Л. Білецький. Біографічні описи трьох визначних письменниць України — Марко Вовчок, Леся Українка і Ольга Кобилянська. Ілюстрована.

Ціна **$1.50**

Історія організації Союзу Українок Канади — видана з нагоди 25-ліття діяльности **"Чверть століття на громадській ниві".** Багато ілюстрована. Стор. 540.

Ціна **$5.00**